

ABONAMENTUL
 Pe un an . . . 24 Cor.
 Pe un trim.
 Pe o lună 2
 Nrul de Duminică
 Pe un an 4 Cor.
 Pentru România și
 America 10 Cor.
 Nrul de zi pentru Ro-
 mania și străinătate pe
 un 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
 și ADMINISTRATIA
 Deák Ferencz-utca 20.
 INSERTIUNILE
 se primesc la adminis-
 trație.
 Mulțumite publice și Loc de-
 schis costă fiecare șir 20 fil.
 Manuscripte nu se în-
 polază.
 Telefon pentru oraș și
 comitat 502.

✿ Ioan Russu-Șirianu.

1864—1909.

Din București primim dureroasa veste că Ioan Russu-Șirianul, fostul nostru coleg de redacție și unul dintre întemeietorii ziarului nostru, cel mai fruntaș dintre gazetarii români și luptător de seamă în viața noastră națională, a încetat din viață.

Covârșiți de cea mai adâncă durere, abea găsim cuvinte cari să interpreteze în toată mărimea ei jalea noastră și a neamului întreg, care a trebuit să mai îndure în acest posomorit sfârșit de an și aceasta nouă pierdere.

Căci pierderea lui Ioan Russu-Șirianu este o adevărată pierdere națională. Douăzeci de ani acest om neobosit, a muncit muncă de adevărat apostol în mijlocul societății noastre. Cu cuvântul și cu condeiul el a fost unul dintre cei mai entuziaști luptători ai cauzei noastre naționale. Vor fi fost alții ca el, ori mai de seamă ca el, în aceste din urmă două decenii de lupte, dar agitator în cel mai deplin înțeles al cuvântului, mai de seamă ca dânsul, n'a avut cauza națională.

El și-a purtat elocința lui populară dela un colț al țării, la altul, prin Ardeal, prin Bihor, prin Banat și pe pustele Aradului, deșteptând, însuflețind și aprinzând schinteia dragostei de neam în inimi. Și pe unde a fost, a lăsat amintiri neșterse în popor, care n'a avut un nume, pe care să-l rostiască mai cu drag în acest timp, decât pe al lui Russu-Șirianu.

Talentul și verva lui agitatorică a fost însușirea cea mai caracteristică și a activității sale publicistice.

Redactează în Sibiiu o foaie de popor, cea dintâi și cea mai bună foaie populară care a fost la noi, care pătrunde în mase largi, și-i întemeiază reputația de cel dintâi publicist la noi. Silit de împrejurări pleacă din Sibiiu, foaia continuă să apară, dar duhul care o însuflețea dispărea din ea și se mută la Arad, unde Russu-Șirianu, redacta acum ziarul nostru, pe care între împrejurări grele îl slujește timp de 13 ani și-i duce, imprimându-i nota personalității sale agitatorice, din izbândă în izbândă. Aici, la ziarul nostru, își dă toată măsura forțelor și talentului său. Fecund, cu cunoștinți vaste și cu o

judecată limpede și sigură el scrie zi de zi articolele lui, cari în epoca lungă de deprimare ce a urmat după memorandum, sânt aproape singura lectură însuflețitoare și inspiratoare de nădejdi în vremuri mai bune.

Articolele sale scrise într-o limbă românească frumoasă și curgătoare, sânt luate drept model de stil și de cugtare românească și gustate mult în vremea aceasta. Neobosit, de dimineața până seara, el scrie, citește, fără odihnă, jertfindu-și toată vremea și toată forța de muncă pentru marea cauză ce servește. Ani întregi, nu era zi, fără articolul de fond al lui Russu-Șirianu, cari dacă ar fi culese — mai multe mii la număr, — ar umplea imense volume.

O muncă neîntreruptă și asiduă este activitatea sa la ziar, care însă îi seacă încet puterile și-i consumă și lui, ca și lui Augustin, nervii.

Recunoștința publică pentru aceasta muncă rodnică și neobosită nu e sgârbită cu dânsul; un cerc al Chișineului, îl trimite în camera țării, și i se dă mereu un loc de cinste în toate corporațiile noastre bisericăști. Nu-i vorba, nu se pot privi acestea ca o recompensă, căci el și aici aduce servicii mari și se face necesar și chiar indispensabil.

Dar fără îndoială de acum înainte trebuia să se bucure de roadele trudnicei sale vieți. Aci, însă îi începe tragicul. Se îmbolnăvește înainte cu un an și jumătate și înzădar aleargă în dreapta și în stânga să-și recâștige sănătatea, nu se face mai bine. Prigonit de două procese cari îl amenințau cu temniță, bolnav și trudit, el își caută refugiu în toamna aceasta la București, unde nădăduiește încă o ameliorare la medicii savanți de acolo.

Și când am inaugurat între serbări palatul nostru, în cărămizile cărui, cum spunea poetul Goga, trebuie căutată și sănătatea lui Russu-Șirianu, pentru întâia oară ni-am gândit cu strângere de inimă la dânsul care lipsia și... cine știe ce va fi simțit și el pe patul său de dureri.

Condeiul i-a căzut acum din mână... Publicistul plin de temperament și vervă zace mort și nu mai aude nici regretele celor cari l-au cunoscut și iubit,

nici plânsul soției și al copiilor la cari ținea așa mult.

Noi însă, colegii lui, ziarul acesta și întreg neamul românesc îi vom păstra totdeauna o ceștearsă și pioasă recunoștință. Odihnească în pace!

Ioan Russu-Șirianul s'a născut la 1864 în Siria, comitatul Aradului. După terminarea studiilor pedagogice în pedagogul de stat din Deva, a trecut în România unde dela 1884—1891 a fost profesor de istorie la școala pedagogică și la Liceul de fete din București. În acelaș timp a muncit în calitate de redactor la »Lumina pentru toți« (1885), »Românul« lui Rosetti (1886—1891) și »Voința Națională«. În anul 1891 se întoarce acasă pentru a intra în redacția ziarului »Tribuna« din Sibiiu (1891—1896). În acest timp a îndurat, în repeșite rânduri, pedepse aspre de închisoare și amenzi în bani pentru articolele sale energice. La 1893 întemeiază în Sibiiu cu d-nii Eugen Brote și Septimiu Albini »Foaia Poporului«, cea dintâi foaie românească scrisă pentru popor și multă vreme și cea mai bună.

În urma neînțelegerilor ivite în sânul partidului național (1896) e nevoit să părăsească »Tribuna« și vine la Arad, unde în 1897 întemeiază, cu sprijinul moral și material al fruntașilor români din Arad, »Tribuna Poporului« — »Tribuna« noastră de astăzi, muncind la ea vreme de 11 ani, până în vara anului 1908 când trece din nou în România.

A fost ales, în repeșite rânduri, deputat sinodal și congregual și membru în congregația comitatensă a Aradului. La 1905 a fost ales, după o luptă grea, deputat al cercului electoral Chișineu, pe care l-a reprezentat până la alegerile din 1906, când a rămas în minoritate.

Russu-Șirianul, în afară de numeroase articole de gazetă, s'a îndelnicit și cu literatura frumoasă publicând un volum de nuvele »Moara din vale« (1893) și impresii din călătoria sa în Italia »La Roma« (1903). Una dintre lucrările sale mai însemnate »Românii din statul ungar« (1905), a fost premiată de Academia română. Pentru studiul său istoric »Jobăgia« (1908) l-s'a făcut proces de »agitație«.

În anii din urmă a fost chinuit de-o boală grea de nervi ce i-a hărăzit-o munca istovitoare în ogorul gazetăriei române.

Știrea despre moartea subită a lui Russu-Șirianul a făcut adâncă impresie în societatea românească din Arad, unde răposatul avea nenumărați cunoscuți și prieteni.

Îndată după primirea acestei vești triste, redacția noastră a expediat următoarea telegramă:

Doamnei Lucreția Russu

București.

Deplângem adânc îndurerați moartea publicistului cu condei de aur, care a fost Ion Russu-Sirianu, în veci neuitatul nostru coleg.

Red. »Tribuna«.

Sindicatul presei române a expedit următoarea telegramă:

Sindicatul presei române din Ungaria și Transilvania vă roagă să primiți cele mai sincere condoleanțe la moartea neuitatului D voastră soț. Cauza românească pierde în el un luptător neobosit, publicistica un condei maestru, iar noi toți un coleg sincer și credincios. Neuitată să i fie amintirea.

Redacția noastră și sindicatul presei vor depune câte o cunună pe mormântul lui.

Comitetul sindicatului presei române a ținut astăzi, în Arad, prima sa ședință sub președinția dlui Octavian Goga. Comitetul a discutat mai multe chestiuni interne și a stabilit principiile statutei sindicatului.

De a ședință s'a expedit următoarea telegramă dlui I. C. Brătianu, ministrul președinte al României.

Ion I. Brătianu

Președintele consiliului de miniștri

București.

Comitetul sindicatului presei române din Ungaria și Transilvania, întrunindu-se astăzi în Arad, reprobă mișelescul atentat și vă urează deplina însănătoșire, dorind a vă vedea cât mai curând iarăși la cârma pentru binele țării și al neamului românesc. Octavian Goga, președinte, Iosif Schiopul, secretar.

Agitație românească în comitatul Cojocna. Ziarul »Uj-ág« din Cluj a salvat din nou patria. În numărul său de la 23 Decembrie anunță anume că a reușit să descopere o nouă acțiune românească, pornită în cea mai mare taină; o acțiune pusă la cale de agitatorii români cari cuceresc mereu teren în comitatul Cojocnei, locuit în majoritate de români.

E vorba, poate, de o răscoală? E vorba, poate, că troiți din munții apusei au hotărât să se coboare la Cluj și să dea foc orașului? Nu, e vorba de un lucru mult mai grav și primejdios pentru existența statului ungar: Episcopia din Blaj a hotărât anume să cumpere, în taină, moșia de

4800 jugăre a unui proprietar din Gilău, cu numele Rosenberg.

Sunt adorabili în naivitatea lor patriotică cei din redacția d-ia »Uj-ág«, când își închipuie că o moșie de 4800 jugăre se poate cumpăra sau vinde în taină... poate în taină stă de mare încât să nu știe de ea nici tribunul, nici cumpărătorul, nici vânzătorul...

Ziarul din Cluj, firește, vede în intențiunea episcopiei din Blaj de a-și plasa câteva fonduri în proprietăți rurale o acțiune care servește tendințe antinaționale...

Ne mirăm numai că nu cere să se porneasă împotriva episcopiei din Blaj proces de »agitatie«.

Socialismul în România.

Odiosul atentat din București pune în discuție chestiunea socialismului în România față cu noi românii din Ungaria. Este prisos să mai arătăm sentimentul de adâncă indignare și reprobare, pe care-l avem pentru fapta muncitorului Jelea.

Ea este rodul agitației socialiste, violente peste măsură, și mai ales a ațîțării în jurul doctorului Racovski.

Pentru noi, românii din Ungaria, se pune însă o chestiune de însemnătate de principiu. Noi cari adesea am privit cu oarecare simpatie socialismul din Ungaria și luptele lui, nu ne punem în flagrantă contradicție prin reprobarea socialismului din România? Dacă aprobăm în multe privinți și marturisim chiar puțința unei cooperări cu capii socialiști unguri, cu Bokanyi și Garami, cu Buchinger și ceilalți, cum putem reprobă, fără desmintirea noastră, pe d. Frimu și cum putem chiar aproba expulzarea doctorului Racovski?

Contradicția, firește, e numai aparentă. Ceice ar vedea în atitudinea noastră o desmintire ar dovedi că nu au înțeles deplin atitudinea noastră față cu socialiștii din Ungaria. Niciodată nu am vorbit și nu am putut vorbi despre o fuziune cu partidul socialist, ci totdeauna numai de o cooperare vremenică cu socialismul unguresc. Fuziunea ar fi adoptarea completă a tuturor principiilor unui partid din partea altui partid și în urmare o contopire cu partidul

celalalt. Dar desființarea proprietății individuale nu este singurul punct care ne desparte de socialism, precum se crede. Mai presus de toate ne desparte ideea unei înfrățiri internaționale a claselor apăsate, pe care o socotim o primejdie pentru ființa noastră națională. La noi ea ar ajuta desnaționalizarea muncitorului român, care locuind, muncind, luptând împreună cu străinul, ar sfârși prin a se pierde și contopi cu masele muncitorilor străini. Ideia izolării naționale trebuie și aici să ne călăuzească, fiind la orașe și mai mult singura garanție de păstrare a naționalității muncitorului român. Socialismul, deși nu respinge ideea națională, preconizează prioritatea revendicărilor socialiste față cu revendicările naționale. După teoreticianii și mai ales după practicianii politici ai socialismului, poporul apăsător trebuie întâi desrobitor de apăsarea exploataților săi capitaliști, de suferințele sale sociale, și pe urmă de cele naționale.

Dimpotrivă, noi socotim că lupta pentru drepturile naționale trebuie să primeze lupta pentru drepturile sociale. Întâi un popor trebuie să-și asigure existența națională și pe urmă să caute a înlătura nedreptățile sociale ce-l apasă. Apăsarea socială privește numai o parte a neamului, fie une-ori și pe cea mai mare, și nu poate duce la desființarea neamului întreg, apăsarea națională dacă nu întimpină împotrivire se poate isprăvi în cele din urmă cu pierderea celui mai mare bun a naționalității, cu desnaționalizarea sa. Rezumând într'un cuvânt lupta națională trebuie să primeze pe cea socială, pentru două motive: mai întâi prin zând un interes mai general, al neamului întreg, și al doilea fiind de un interes mai ideal, apărând existența naționalității, a limbii și a culturii naționale.

O altă adâncă deosebire ce ne desparte de socialism ieste o deosebire de mentalitate. Socialismul e anistoric și anti-tradiționalist. Naționalismul prin însuși firea lui poate fi decât tradiționalist și istoric. Lupta pentru păstrarea naționalității și poate prin urmare să dărâme multe din tr

Deșteptarea.

De Viora din Bihor.

Zorile, zorile!

Mreaja negurilor fumurii s'a desprins din noapte și prin ea se strecoară fășile luminoase.

Il fură somnului de pe pleoape, zorile albe, când prin gene-mi răd vesele, zorile, zorile.

Sufletul îmi ridică din leagănul de vise, și deștept — îl trece iar în leagănul de vise.

...In acorduri line, zvon de paseri se înfiripă, înfiorat de-a cerului albăstrită vrajă.

Și din învăluirea aurită a scamelor spumoase, adierea îmi trimite tainice înviorări de vlagă.

Parcă ființa-mi toată ar primi botezul premenirei...

Zorile, zorile!

Pași ce sună cadentat, bat pământul.

În opinci și strale, pe cari colbul și sudorile au însemnat truda săptămânii, se ivește — cel ce dă câmpului viață.

Sumanul aruncat pe umărul ca de criță, descoperire puterea, care biruie atâtea poveri, fără să se frângă! Anii n'au sămănat încă flori albe în

pletele corbil... vremea a lăsat numai trăsăturile și le-a p-alungit.

Supt îmbinarea dăngilor arcuite de-a ura luminilor cu strălucirile voinței, se reoglindește dorul de-a susținea lupta!...

O pământ scrijelită, scorbosă atinge înfigurat chimurul. Zurbie fermos, metalic, acolo înaintu... și în tof trupul se revăcă o căldură, de se împinginesc ochii...

Și parcă brațe de fieră s'ar întinde, aruncându și umba membrilor înainte — la picioarele luptătorului: e căciuna!

— Numai un pahar, să n'am inimă rea!

Razele ce se salta spre culmi, în ațintesc pieziș în revărsarea lor trans-firie...

Și pașii se împleticesc, dau cu greu s'ajungă în localul scund, unde de abia mijeste lumina și țale respirația un mros greu, îmbibat de miazme, ce cutropesc sufletul!

Cu ochi rătăcitori, roșu înmăzuziți, niște frați în strale zdrențuite caută să prindă figură îmburată, cocoșată parcă pe teighea.

— Pălincă... pălincă-ă-ă... mșăă...

Mutra jidovească rinjește:

— Adu banii, române!

Și rinjitura s'ufundă aproape nasul în barba

mare, toșcată, iar gura se pierde într'o dungă subțire, ce pare a se lungi tot mai mult.....

În opinci și strale, pe cari colbul și sudorile săptămânii și au scris răvașul, stă în parva ușii cel ce se chiamă — vlagă poporului!

Ochii de vulpe îl iscodesc...

Un mros clocit i se strecoară în nări, pătrundând până la creier.

Scurpă scârbit și parcă ar fi văzut cea mai spurcată dihanie, o ia repede — spre câmpul tăcut de viață!

S'au ivit și aci — zorile, zorile!

Anatole France.

Amycus și Celestin.

Prosternat pe pragul peșterii sale sărbătoare, s'hastrul Celestin petrecu în rugăcuni priveghe re Paștilor, — îngereasca noapte când diavolii tremurători cad în p-ăpastie. Și pe când umbrele acopereau pământul, la ceasul când îngerul pultor plutise deasupra Egyptului, Celestin înfioră cuprins de teamă și neliniște.

Auzea, departe, în pădure, mioriăitul pisicilor sălbaice și giasul fluierător al broaștelor răzătoare

Neumann M.

furnisorul cărții imperiale și regale

atelier de haine pentru bărbați, copii și femei în Arad

dițiile și așezămintele trecutului cu cari naționalitatea, firea cu simțirea și gândirea specifică a poporului e strâns unită și care în cursul veacurilor au ajuns adevărate părți organice ale naționalității sale. Intre aceste așezăminte religioase e cea mai de căpetenie.

Pentru noi religia și biserica sânt un scut al naționalității și păstrarea ei e un interes de frunte. Socialismul însă, simulează, ce-i drept, ireligiozitatea, care și ea ne pare condamnată, spunând că religia e o chestie particulară a fie-cărui individ, dar în fond nu se poate tăgădui că socialismul este mai ales în practică o doctrină hotărât anti-religioasă.

Este de-ajuns a-se citi orice ziar socialist, fie *Népszava*, fie *Arbeiterzeitung* din Viena fie *Vorwärts*-ul din Berlin, ca să cităm numai pe cele mai apropiate de noi, spre a ne convinge din insultele ce se aduc acolo clerului numai, ci însuși lucrurilor și credințelor sfinte, că socialismul în fond are tendință rostită anti-religioasă și mai ales anticreștină, explicabilă prin ființa de față a atâtor evrei în fruntea tuturor partidelor socialiste.

Iată aici în rezumat deosebiriile ce fac ca niciodată noi să nu ne putem uni și contopi deplin cu socialismul.

Dacă însă aceste sânt punctele de divergență generală între socialism și naționalism, sânt și mai multe între noi și socialismul din România.

În fiecare țară acțiunea unui partid politic trebuie să fie în raport cu mărirea intereselor ce reprezintă și cu clasele sociale, cu numărul de persoane pe cari se razimă. Dar cari sânt interesele și cari sânt clasele ce reprezintă mișcarea socialistă a României? Țărănimia apăsată? Într'adevăr ea formează majoritatea populației și interesele ei azi trebuie să covârșiască și să predomină orice alt interes în politica României. Dar oare socialismul este adevărata soluțiune a chestiei țărănești, este el soluțiunea dorită de țărani însăși? Nici decum. Socialismul este soluțiunea chestiei muncitorimii industriale

dela orașe, a proletariatului lipsit de orice proprietate care cere colectivizarea și socializarea capitalului și a mijloacelor de producție modernă. Țăranul dimpotrivă nu e un proletar propriu zis, un desrădăcinat și declasat, fără tradiții și fără trecut, el este o ființă legată prin mii de fire de pământul său el este proprietar, și nu vrea socializarea, colectivizarea proprietății mari, ci cere parcelarea și individualizarea ei. În deosebire de proletarul industrial, care nu are nimic afară de palmele sale, țăranul are aproape totdeauna ceva, un petec cât de mic de pământ pe care vrea să-l păstreze și să-l mărească prin împărțirea mării proprietăți și nu se învoiește la codevălmășia socialistă decât cel puțin în privința pădurilor și izlazului.

Țăranul, prin sufletul său și prin concepțiile sale, este poate mai departe de socialism decât însuși burghezul capitalist. În Germania, în Franța, în Austria, pretutindeni unde partidul socialist este foarte puternic, el a renunțat totuși de mult la propaganda socialistă între țărani, și nicăieri nu există un partid socialist țărănesc, deși țărănimia se află la un grad de cultură mult mai înaintată, mai aproape de înțelegerea ideii socialiste. Socialismul în România va trebui să renunțe și el la propaganda sa pe sate după cum de fapt a și renunțat de mult.

Atunci însă, ce rost poate avea socialismul românesc. Proletariatul industrial? Dar industria în România, durere, e aproape nulă. Un proletariat industrial nu există aproape de loc. Cel mai mare oraș al țării, Bucureștii, nu e nici el un oraș industrial. Abia câțiva muncitori și meseriași: apoi muncitorii din porturile Galați și Brăila, toată muncitorimea României.

Nu socialismul este însă chemat a da clasei țărănești exploatate desrobirea sa economică. Socialismul va fi totdeauna incapabil de a înțelege trebuințele țărănimii și va putea cu atâta mai puțin să dea o soluțiune pozitivă chestiunii țărănești. Socialismul vrea să răstoarne și să desființeze toată întocmirea socială de azi și să ridice

asupra dărîmăturilor ei, o clădire al cărei proiect nici în capetele cele mai luminate ale șefilor socialiști din apus nu este deplin lămurit.

Chestiunea țărănească va trebui să fie rezolvită nu de socialiști, ci, ori cât s'ar pare de paradoxal, de clasele conducătoare, de intelectuali și de însuși «exploatatorii» țărănimii, întocmai cum ideile și constituția liberală a țării a fost introdusă tot de boierii democrați și «bonjuriști», de generația tinerilor boieri liberali dela 1848.

Propaganda socialistă în România nu are și nu poate avea rost câtă vreme nu există o industrie și un proletariat industrial românesc.

Admițând însă chiar legitimitatea luptei socialiste pentru neînsemnata clasă proletară a României, ieste ea așa cum se dă în proporție cu această clasă? Sânt atât de mari interesele sociale și partidul care reprezintă atât de arzătoare chestiunea aceasta încât omorul politic să se admită nu ca o armă de luptă legitimă, dar și numai ca expresia exactă și proporționată cu mărirea intereselor ce reprezintă? Ar fi oare de mirat dacă bunăoară suferințele românilor din Ungaria, suferințele de 40 de ani ale unui popor întreg de 3 milioane ar găsi explozie într'un act de desnădejde? Și totuși nimeni între noi nu se gândește să pășască în lupta politică marginile legalității. Nu, fapta de Marți a lui Stoian Jelea nu este nici măcar expresia sufletească a luptei socialiste din România. Ea este rezultatul unei acțiuni mizerabile a străinilor, a evreilor și bulgarilor și se îndreaptă în mod conștient contra existenței poporului și statului românesc. Nu ne sfiim a declara cu hotărîre că reprobăm cu toată indignarea că un ziar românesc, *Adevărul*, și un partid românesc, partidul d-lui Tache Ionescu, acordă ajutorul său pe față mișcării socialiste și reprezentantului ei, doctorului bulgar Racovski.

Acest om care este în străini și nici măcar nu vorbește bine românește, precum am avut ocaziune să ne convingem de visu

cutundat în bezna necurată, el se îndoaie că taina slăviă poate să se îndeplinească. Dar, când văzu ivindu se ziua, veselia pătrunse în inima sa împreună cu zorile; el știu că Hristos înviase și strigă:

— Ius a ieșit din mormânt! Dragostea a învins moartea, aleluia! Se înalță strălucitor dela picioarele colinei! Aleluia! Plăsmuirea s'a zămislit din nou și s'a dres. Umbra și răul s'a risipit, mântuirea și lumina se răspândesc în lume. Aleluia!

O ciocârlie, care se deșteaptă în grâne, îi răspunse cântând:

— A înviat. Am visat cuiburi și ouă, ouă albe stropite cu roșeni. Aleluia! A înviat!

Și pustnicul Celestin ieși din peșteră, ca să se ducă la biserica vecină, spre a sărbători sfânta zi a Paștilor.

Pecând străbătea pădurea, el văzu în mijlocul unui luminis un fag frumos, al cărui muguri umflați începeau să scoată frunzulițe verzi, fragede; ghirlande de ederă și fășioare de lână erau agățate de crengi, cari se plecau până la pământ, polite atârinate, prinse de trunchiul noduros, spuneu de tinerețe și de dragoste, și ici și colo, Amorași de lut, cu aripile deschise și cu mondiul în vânt, se legănav pe ramuri. La această pri-

veliste, pustnicul Celestin își încrunță sprâncile albe:

— E copacul zânelor, își zise el, iar fetele din ținut l-au încercat cu daruri, după datina strămoșească. În petrec viața luptând împotriva zânelor și nici nu e de închipuit ce năcazuri îmi mai fac mititețele astea. Nu mi se împotrivesc pe față. În fiecare an, la seceriș, fac molifte pentru curățirea copacului de duhul rau, după rituri, și le citesc evanghelia Sfântului Ioan.

»Nu știu ce ar fi mai bine de făcut; aghiasma și evanghelia sfântului Ioan le ia la goană și toată iarna nu se mai aude nimic de cucuțele astea; dar ele se reîntorc primăvara și treaba începe în fiecare an.

»Sânt șirete; le-ajunge o tufă de spinșor ca să adăpostească un roiul întreg. Și ele răspândesc farmeca asupra băeților și a fetelor.

»De când sânt bătrân, vederea mi-a slăbit și nu le mai pot zări de loc. Își bat joc de mine, îmi trec pe supt nas și-mi rād în barbă. Dar când eram de douăzeci de ani le vedeam în luminșuri, jucând în horă, cu pălării de flori, supt o rază de lună. Doamne Dumnezeu! Tu care făcuși cerul și roua, laudate fie faptele tale! Dar de ce ai făcut copaci păgâni și fântâni minunate? Dar ce-ai supt din alun mărăguna care cântă? Lucrurile astea firești duc tinereța la păcat și

fac multă cazură anahoreților cari, ca mine, și-au pus în gând să sfințească făpturile. Și barem dacă Evanghelia Sfântului Ion ar fi de-ajuns să gonească diavoli! Dar n'ajunge, și eu nu știu ce să mai fac!

Și, pe când bunul sihastru se îndepărta suspinând, copacul, care era fermecat, îi zise într'un fremăt răcoros:

— Celestin, Celestin, mugurii mei sânt ouă, adevărate ouă de Paști! Aleluia! Aleluia!

Celestin se înduie în codru, fără să întoarcă capul. El înainta cu greu, pe o cărare strâmtă, în mijlocul spinilor cari îi sfășiau mantaua când, dintr'odată, sărind dintr'un desis, un băat îi taie calea.

Era îmbrăcat pe jumătate într'o piele de dobitoac și era mai mult un faun decât un băiat; privirea lui era pătrunzătoare, nasul cărn, fața răzătoare.

Părul buclat ascundea cele două cornițe ale frunții sale înguste; buzele îi descopereau dinții ascuțiți și albi; tufe blond cobora, în două vâruri, din bărbia lui. Un puf de aur îi strălucea pe piept. Era sprinten și mlădios; picioarele lui cu copite se ascundeau în iarbă.

Celestin, care știa toate lucrurile pe cari le dă gândirea, văzu îndată cu cine are aface și ridică mâna să facă semnul crucei. Dar faunul, apu-

Noutăți la modă de gulere și manșete de calitate excelentă

se capătă la WEISMAYR FERENCZ Timișoara, numai în cetate, strada Hunyadi.

este lefegiul și agentul intereselor străine în România și dacă se va adevăra că el este autorul moral al mișlescului atentat, atunci nu mai încapă îndoială că ziarul și partidul care l-a susținut a făcut, conștient sau inconștient, un act de tradare națională și trebuie expus oprobriului public al tuturor românilor.

Am ținut să spunem toate acestea cu hotărâre și limpezime, oricât s'ar părea de neobișnuit acest »amstec« direct din partea noastră în politica internă a României. Dacă oamenii de stat români mărturisesc principiul neutralității față cu luptele noastre, noi din parte-ne nu putem mărturisi aceiași lipsă de conștiință națională. Nu putem privi România cu aceiași ochi ca pe oricare alt stat, ea este a tuturor românilor, ea este nădejdea și cetatea puternică a naționalității noastre și faptul acesta ne dă dreptul de a lepăda orice false considerații de neutralitate și de a spune fără rezervă ceea ce credem în clipe de grea cumpănă pentru țara românească, țara tuturor românilor. Dacă românii României nu o iubesc și nu o vor, noi o iubim și o vom chiar și contra voinții lor. *Diximus et salvavimus animam nostram.*

Atentatul contra d-lui I. I. C. Brătianu.

Starea D-lui Brătianu.

Dimineața la orele 9 medicii s'au întrunit la d. Brătianu și au procedat la schimbarea pansamentelor.

Bolnavul a fost ridicat din pat și ținut câteva momente în picioare. Din această cauză d. Brătianu a avut amețeli, cari i-au dispărut însă după câteva minute.

Examinând starea generală a rănitului, medicii au redactat următorul buletin:

»Astăzi 10 Decembrie 1909. Orele 9 dimineața, starea d-lui Prim-ministra Brătianu

continuă a fi satisfăcătoare, fără nici o complicație. Noaptea a fost mai puțin agitată, putând dormi câteva ore cu întreruperi.

Cu ocaziunea schimbării pansamentului a avut o ușoară slăbiciune, care a dispărut după câteva minute.

Convorbire cu d. dr. Leonte.

Am văzut pe d. dr. Leonte după consultul medical și l-am întrebat asupra constatrilor făcute. D-sa mi-a spus că starea dlui Brătianu continuă de a fi bună.

Turburarea pe care a avut-o în timpul când a fost ținut în picioare, se explică, într-un câțiva bolnavii cari stau câțiva timp în pat, au amețeli când sânt ridicați în picioare.

L-am întrebat pe d. dr. când se va face examenul radiografic al rănitului spre a se vedea unde sânt gloanțele.

Deocamdată, mi-a răspuns d-sa, nu putem spune când vom face acel examen, pentru că bolnavul nu poate suporta oboseala examinării.

Noi, medicii, sântem convinși însă că nici o complicație nu se va ivi și că d. Brătianu se va putea vindeca într-un timp destul de scurt.

...Azi fiind mai bine, i-am prescris să se hrănească cu lapte.

A. S. R. Principesa Maria la d. Brătianu.

La orele 12 și un sfert A. S. Principesa Maria s'a dus cu automobilul dela palat la d. Brătianu.

A. S. R. a stat o oră la primul-ministru luând în numele M. Sale Regelui toate informațiile necesare d-spre mersul boalei și constatările medicale.

S'a luat dispoziția ca toate buletinele medicale să fie comunicate la palat, imediat după redactarea lor.

Interview cu dl ministru Costinescu.

După consiliul de miniștrii ce s'a ținut la palat dela orele 11—1 d. a., am fost primit de dl Emil Costinescu, ministrul de finanțe.

L'am întrebat de starea dlui Brătianu.

— Eu am credința, spunea d-sa, că primul ministru se va însănătoși pe deplin cât de curând.

Deocamdată se plânge de durerile ce le simte la subțioara stângă.

Durerile acelea provin desigur din faptul, că gloanțele ce pătrunseseră în omoplat, s'a lăsat în jos pe supt piele.

Dar repet, nu e nimic grav în starea primului ministru.

Guvernul și sindicaștii.

Am întrebat pe d. ministru ce atitudine va avea guvernul față de sindicaștii?

— Noi, miniștrii, ne ocupăm cu măsurile ce trebuiesc luate pentru a se evita pe viitor ori-ce turburare al bunului mers al ordinii în stat cum și pentru a se garanta singuranța oamenilor de stat. Dar se înțelege că nu putem proceda în grabă, în această privință, pentru că nu ne gândim să atingem libertățile garantate prin Constituție.

Are atentatorul complici?

Am pus această întrebare d-lui ministru și d-sa mi-a răspuns:

— Pân'acum s'a putut stabili doar că atentatorul face parte dintre sindicaștii, cum s'a stabilit și faptul că unii conducători ai sindicaștilor au fost zilele trecute la Rusciuk, unde a avut o intervedere cu d-rul Rakowski.

— S'a stabilit amestecul conducătorilor sindicaștii în atentat?

— Aceasta nu s'a stabilit pân'acum. Toți sindicaștii se leacă de atentatorul și de fapta lui cum de altfel e și natural; dar apropiind faptele că atentatorul e bulgar și sindicaștii cu faptul că sindicaștii se agită de atâta vreme pentru bulgarul Rakowski justiția bănuiește amestecul acestora în fapta nesocotită și criminală a atentatorului și continuă cercetările în această direcție.

Am mulțumit d-lui ministru de finanțe pentru buna voință și interesantele comunicări ce mi-a făcut.

Manifestație contra »Diminețel«.

La venirea foilor ziarului »Diminețel« în piața Carol, un mare număr de cetățeni s'au repezit asupra vânzătorilor și strigând: »Jos asasinii deli!

cândul de mână, îl opri să-și isprăvea că semnul atotputinte:

— Bunule sihastru, îi zise el, nu mă cateresi. Ziua de azi e pentru mine, ca și pentru tine, o zi de sărbătoare. Nu e milostiv să mă obidești la ziua Paștelui. Dacă vrei, o să călătorim împreună și ai să vezi că nu sânt rău.

Din fericire, Celestin, se pricepea în științele sfinte. El își aduse aminte, cu prilejul acesta, că sfântul Jerome avusese drept tovarăși de drum, în pustiu, satiri și centauri cari propovăduiseră adevărul.

El zise faunului:

— Faune, zii un cântec de slavă către Dumnezeu. Spune: a înviat.

— A înviat, răspunse faunul. Și iată că mă veselesc.

Lărgindu-se cărarea, ei umblau unul lângă celalalt. Pustnicul mergea gânditor și-și zicea:

— Nu e un diavol, fiindcă a propovăduit adevărul... Am făcut bine că nu l-am amărât. Pilda marelui sfânt Jerome n'a fost pierdută pentru mine.

Și întorcându-se spre tovarășul său cu picioare de capră, îl întreabă:

— Cum te cheamă?

— Mă cheamă Amycus, răspunse faunul. Trăiesc în pădurea asta, unde m'am născut. Am venit la tine, o părinte, fiindcă pari destul de cum se cade supt lungă-ți barbă albă. Mi-se pare că

pustnicii sânt oameni copleșiți de ani. Când voi fi bătrân, am să fiu ca tine.

— A înviat, zise sihastrul.

— A înviat, zise Amycus.

Și, vorbind așa, el urcă colina unde se ridică o capela închinată Dumnezeului adevărat. Era încă și clădit grosolan. Celestin o zidise cu mâinile sale, din rămășițele unui templu al Veneret. Înăuntru, se vedea masa Domnului, poartă și goașă.

— Să închinăm, zise sihastrul, și să cântăm albulă, fiindcă a înviat. Iar tu, iaptură umilă, stai în genunchi câtă vreme voru face eu slujba.

Dar faunul, apropiindu-se de pustnic îi mângâie barba și zise:

— Bunule moșneag tu ești mai învățat ca mine și vezi ce-ace nu se vede. Dar eu cunosc mai bine decât tine pădurile și fântânile. Am să aduc lui Dumnezeu frunzișuri și flori. Eu știu malurile unde hranița își deschide floarea viorie, livezile unde floarea cucului înflorește în ciorchini galbeni. Ghicesc după mirosul său ușor văscul mării sălbatic. O zăpadă de flori încununează de pe-acum tufele de spin negru. Așteaptă-mă, moșnege...

În trei sărituri de capră, el fu în pădure și când se rentoarse, Celestin crezu că vede umblând o tufă de spină. Amycus plerea în dosul recoltei sale îmbăisămate. El atârna ghirlande de

flori la altarul rustic; îl acoperi cu micșunele și zise cu greutate:

— Florile acestea, — lui Dumnezeu, care le dai ființă!

Și pe când Celestin slujea liturgia, cel cu picioarele de capră plecându-și până la pământ fruntea încoronată, se închina soarelui și zicea:

— Pământul e un ou mare, pe care tu îl zămislești, Soare. Soare sfânt!

Din ziua aceea, Celestin și Amycus trăiau împreună. Pustnicul nu reuși ca nici un chip să învețe jumătatea de om tainele negrate; dar cum capela lui Dumnezeu adevărat, prin îngrijirea lui Amycus era întotdeauna împodobită cu ghirlande și mai bine înflorită decât copacul zinelor, sfântul preot zicea: »Faunul este un cântec de slavă al lui Dumnezeu«.

De-accea-i dete botezul sfânt.

Pe colina unde Celestin clădise capela strămlă pe care Amycus o împodobește cu flori din munți din păduri și din ape, se înalță astăzi o biserică al cărei trup ține din al unsprezecile veac, și al cărei advon a mai fost zidit odată supt domnia lui Henric al doilea, în stilul Renașterii.

E un loc de hagiograf iar credincioșii proslăvesc acolo amintirea preafericită a sfinților Amycus și Celestin.

Tradusă de V. E.

MOBILE

Fabricate din material sănătos și solid, în ori-ce timp se pot procura la firma
FRITZ W. ELGES, fabrică de mobile, atelier de tapetărie și decorativă
 SIBIU — NAGYSZEBEN, — Fabrica: Salzgasse 37. — Filiala: Heltauergasse 25.
 Cel mai mare și mai bogat local de cumpărături!

Dimineața și Adevărul!», le-au luat foile rupându-le și apoi dându-le foc.

Un imens public, care azista-se manifestând contra acestor ziare a luat hotărârea de a nu le mai citi.

Manifestanții spuneau: »Numai din cauza celor scrise în aceste ziare s'au făcut răscoalele, și tot din cauza lor vedem azi petrecându-se un fapt înjositor pentru români. Cine a ațîțat pe sindicaliști dacă nu »Dimineața« și »Adevărul?«

Paza primului-ministru.

Multă lume se 'ntreabă cum se face că primul ministru n'a fost păzit de nici un agent polițienesc, care ar fi putut interveni să împiedece pe atentator de a trage focuri asupra dlui Brătianu?

Am căutat să avem explicația faptului că primul-ministru nu era păzit de nici un agent și am aflat că d. Brătianu n'a primit niciodată să fie urmărit de agenți, deși i-se ceruse autorizarea să fie păzit.

Poliția Capitalei pusese totuși un sergent major care să urmărească cu bicicleta pe primul ministru.

Acel polițist a așteptat Marți seara pe d. Brătianu să iasă dela Senat și să plece cu automobilul.

Primul-ministru a plecat însă pe jos și polițistul nu l'a observat.

Nici Ion Brătianu și nici d. Sturdza nu voiau să fie păziți de agenți de siguranță, când erau prim-miniștri.

Când Stoica Alexandrescu a tras focuri asupra lui Ion Brătianu, la 1866, în strada Vămei, a nimerit dupăcum se știe, pe d. C. F. R. Robescu. De-atunci Ion Brătianu a primit să fie păzit de un agent, care-i sămăna și pe care îl lua de multeori în trăsura cu dânsul.

D. Dimitrie Sturdza deasemenea a primit să fie păzit de doi agenți polițieniști, numai dupăce a fost lovit cu pumnul, de un nebun, în bulevardul Academiei, pe când eșia dela Senat.

Ceva despre atentator.

Socotim, că este interesant să dăm oarecare amănunte mai precise asupra omului, care a încercat să răpună viața primului-ministru al țării.

Atentatorul este un tânăr binefăcut. Smad la față, poartă părul său negru cu cărare, și are niște ochi negri mari și plini de inteligență. Figura sa plăcută nu-i trădează fapta.

Cu toate acestea sânt momente, când ochii săi fulgeră sclipiri semnificative.

Este foarte inteligent și dotat de o voință mare.

Acest lucru autoritățile au ocaziunea să-l constate foarte des, de câteori încearcă să-i smulgă vre-o declarație. Voința lui puternică s'a confirmat și mai mult, alaltăieri, când s'a aruncat de pe fereastra closetului dela palatul justiției.

Gândul său adevărat a fost atunci, nu de a se sinucide, ci de a evada.

El și-a dat seama în momentul chiar al arestării sale de situația lui și în singurul moment când a isbutit să rămâie singur, a încercat evadarea, cu rizicul bine înțeles a-și expune viața.

Voința lui se mai dovedește și din aceea, că se preface a nu ști ce se întâmplă cu dânsul.

La întrebarea ce i s'a pus că de ce a sărit pe fereastră, Stoenescu a răspuns, că nu-și amintește să fi făcut o asemenea prostie; iar când doctorii i-au spus, că minte, fiindcă singur se văieta de durerile ce i-au fost cauzate din rănilor suferite în cădere, atentatul răspunde cu aier serios:

— Mă doare trupul, pentru că am fost bătut la poliție!

Dânsul prin urmare, simulează și simulează cu multă artă ceea ce fără voință nu ar fi putut s'o facă.

Scrisoare din Roma.

Noul ministru în fața camerei. — Răceală. — Primul atac. — Răspunsul ministerului. Impresia în cameră și în public.

— Dela corespondentul nostru. —

Roma, 21 Decembrie 1909.

S'a deschis Camera și în fața unei săli foarte populate, noul guvern și-a făcut declarația purtării sale în viitor. În numele guvernului, premierul Sonnino a citit un program, cu o mulțime de reforme, dintre cari a accentuat asupra învățământului primar, asupra impozitului pe venit, asupra modificărilor ce trebuiesc aduse părții meridionale a Italiei, asupra navigației.

Sonnino nu este orator; dânsul își citește discursurile, cu un glas ascuțit, fără căldură, fără gesturi.

Impresia care a produs-o Camera a fost foarte proastă. În această Cameră produsă de trecutul guvern, vorbirea lui Sonnino a răsunat în mijlocul unei răceli generale, ba chiar murmurele de nemulțămire au subliniat și mai mult această răceală.

Când a ajuns la sfârșitul discursului său, Sonnino, dupăce a anunțat creierea altor două ministere noi, acela al muncii (în care va intra industria și comerțul) și acela al comunicațiilor (căi ferate și maritime), a rugat Camera să admită trimiterea acestui proiect de lege direct comisiei bugetare a Camerei, fără să mai treacă prin secții. Atunci s'a ridicat deputatul radical Pantano și cu multă violență a răspuns că acest fapt constituie o călcare de regulament.

Pentru un moment, camera a fost cuprinsă de un sentiment de ostilitate contra noului guvern, iar când deputatul Lacava, fost ministru de lucrări publice și locotenentul lui Giolitti, s'a ridicat și a vorbit în favoarea guvernului, sentimentul de ostilitate din cameră s'a prefăcut în o vie manifestație contrară guvernului, și răceala dela începutul ședinței a luat proporțiile unei adevărate catastrofe.

Semn rău, se vorbea, guvernul are nevoie nu numai de majoritățile lui Giolitti, dar și de sprijinul lui.

A doua zi, deputatul socialist Ferri și deputatul republican Barzilai, în două discursuri foarte violente, au atacat foarte aprig noul guvern, acuzându-l de nedăbăcie, căci ziceau acești doi, opoziția toată a contribuit la căderea lui Giolitti, iar Sonnino, în formarea noului cabinet, nu s'a adresat să ceară sfaturi tuturor fracțiunilor opoziției și ceva și mai rău, în alcătuirea programului noului guvern, nu s'a sfătuit cu socialiștii și cu republicanii.

La prima impresie produsă, s'a adăugat vioiciunea atacurilor acestor doi deputați, așa că și mai penibilă a fost impresia ce a rămas în public, în jurnalism, și în deputați.

Dar a treia zi, Sonnino, a citit un discurs foarte frumos plin de vibrări de sinceritate și cinste politică și patriotică, a înfățișat Camerei acest guvern ca un element de ordine, de bune intenții și de dor de muncă, a apelat la Cameră cerând nu indulgență pentru el și pentru colegii lui din minister, ci răbdare, până ce vor vedea guvernul la lucru, și atunci să se pronunțe.

Efectul produs de cuvântarea premierului a fost admirabil.

Azi, toate gazetele, fără să fie seama de nuanța politică, au cuvinte de laudă la adresa lui Sonnino, și opinia publică crede și speră că ministerul Sonnino, va fi la înălțimea programului ce-și propune, și că va crea în Italia o eră nouă de guvernământ, o eră în care favoritismul să piară, o eră în care interesele poporului să se considere, și să se respecte mai presus de interesele personale.

De altmintearea Sonnino, este omul cinstit în toată acceptația largă a cuvântului, și incontestabil că acțiunea sa va fi sprijinită de toți oamenii cinștiți, iar parlamentul italian are în sinul lui tot oameni de valoare.

Coresp.

Răvaș dela Beiuș.

— Despărțământul Astrei. — Tipografie și librărie românească. Conferințe. —

Noi beiușenii sîntem oameni foarte ciudați și curioși. Din cale-afară curioși! Ne place ca lumea să vorbească mereu de bine, dar ne supărăm foc, cînd cineva ne dă cite un ghiont meritat, spunîndu-ne adevăruri crude în față.

Lumea de altfel crede că la noi se petrec lucruri mari; că muncim fără preget, și că dintre toate centrele românești din părțile ungurene nici unul nu se impune mai mult prin activitate intensivă națională, decît Beiușul.

Dar la noi lucrurile nu stau tocmai așa. Am putea zice, că tot ce facem, facem mai mult din lux. Sau nu-i lux, dacă începem un lucru și-l lăsăm neisprăvit îndată ce credem, că publicul ne-a dat un certificat bun?

O premenire intelectuală e foarte anevoioasă. Dacă se vorbește despre noi, faptul acesta nu-l putem atribui unei reculegeri oarecare, ci numai împrejurării că s'a găsit cineva, tot din șirurile noastre, să spună un cuvînt bun despre o manifestație oarecare trecătoare.

Va să zică totul atîrnă dela anumite momente, nu însă dela rîvna și activitatea noastră continuă. Sînt unii intelctuali cari se pasionează pentru anumite porniri bune, pentru anumite îndrumări folositoare, dar văzîndu-se încunjurați de o ceată întregă de alți intelectuali cari privesc nepăsători și rece, nu răzbesc se croiască un curent sănătos care se concentreze toate clasele sociale într'o activitate rodnică și edificatoare.

Mijloacele nu lipsesc. Avem aici despărțământul »Astrei«, avem și casină romînă — aceasta dealtfel înfloritoare. Dar cu despărțământul »Astrei« o ducem cam prost. Se face acolo mai mult o muncă de mîntuială. Se dresează procese verbale, se iau la cunoștință rapoartele casierului și ale bibliotecarului și alții.

De o bucată de vreme, de mai mulți ani chiar, a scăzut foarte mult interesul pentru despărțământul »Astrei«. Adunări nu se mai țin și așa membrii nu se înmulțesc. D. director al despărțământului se mulțamește, de multeori, cu rolul de misionar, merge pe sate în zi de Duminecă sau sârbătoare și dacă popa nu ține predică, ține dlui.

Adevărat, d. director e și preot, dar felul acesta de inspecție, cred, e bine să fie lăsat în grija organelor bisericești. Conducătorii despărțământului au altă datorie de îndeplinit. Și o pot face, căci d. Director are și pricepere, e și om de inimă. Chiar de aceia e de neînțeles de ce ținește despărțământul »Astrei«.

Odinioară se țineau adunări generale foarte cercetate, cînd apoi se aranjau concerte, se juca »Bătuta« și »Călușorul«, dînd prilej și tinerimei să prindă dragoste pentru manifestațiunile noastre naționale.

Și gîndindu-ne la trecut o muștrare de suflet trebuie să simțim, văzînd că azi, cînd se așteaptă o muncă mai încordată muncim mai puțin.

Și cine poartă vina? din care am scris acest răvaș, sau inteligența din Beiuș, care m'a făcut să-l scriu, cînd puteam scrie altul, ce să o unghă la suflet?

Dar ce să mă fac? Sînt și eu după cum sînt ei!

Dar afară de activitatea Astrei, care — după cum spuseseam — e de dorit să fie intensivă și rodnică, trebuie să ne preocupe și o altă chestie de mare importanță pentru romîi din Beiuș și pentru un ținut așa de romînesc ca al Beiușului: înființarea unei tipografii și librării romînești.

Sînt aici două străine, menajate foarte bine cu banii noștri, fără ca în schimb să cîștigăm ceva pentru edificarea noastră națională. Librăriile au biblioteci bine cercetate. Și dacă răsfoiești catalogul cititorilor, vei găsi că cei mai sirguincioși se recrutează dintre noi,

Dovadă deci că publicul cere lectură și în lipsă de carte romînească, citește ce poate.

Dar aceasta pentru noi e pierdere aproape ireparabilă dat fiind că cititul are mare înfrîurire asupra formării sufletului și a caracterului nostru.

Să nu gîndim apoi că aici avem o tinerime numeroasă, dornică de știință și care e setoasă să-și imbo-

Dacă a-ți încercat toate!

și tot nu v'an trecut durerile reumatice cereți o sticlă de

SPIRT DE GHIAȚĂ

care face să înceteze imediat orice durere de cap, de dinți, provenite din răceală, ca d. e. se folosește cu rezultat bun. În contra GUTURAIULUI singurul remediu.

Prețul unei sticle 60 fiteri, o sticlă mare 1 cor. 20 fil., 3 sticle mari sau 6 sticle mici se trimit porto franco.

Cantități mai mici nu se trimit prin poștă.

Se găsește și se poate comanda la

Szémann Agoston

farmacist,

Hatvan, Főter nr. 126

Se expediază zilnic în toate părțile țării.

gătească cunoștințele și prin lectură privată, tot atât de necesară, ca pregătirile făcute în școală.

Nu-i de datoria noastră să ne îngrijim de acest tineret?

Aceasta nu se poate face decât căutând un mijloc potrivit pentru răspîndirea literaturii românești și acest mijloc îl găsim numai în înființarea unei librării și tipografii românești aici în Beiușul nostru.

Și credem că ceace de demult dorim, se va și realiza în timpul cel mai scurt posibil.

Ca și în alte centre, s'a hotărît să se țină de acum înainte și conferințe și prelegeri populare în Beiuș, s'au anunțat și pînă acum mai mulți conferențieri și credem că se vor mai anunța și de acum înainte.

Petru E. Papp.

O zi de pace.

Criza.

Arad, 25 Decembrie.

Crăciunul bisericii apusene a întins un văl de pace azi asupra mult zbuciumatei crize politice. Frământarea nervoasă din cluburile politice a conținut o clipă și numai după culise se mai urzesc azi firele surprizelor de mâne.

Grijile mari, chinuitoare ce au cuprins pe toți caice adastă o schimbare a vremilor, veghiază însă vii și neodornite.

Sărbătoarea lumii creștine din Apus n'a risipit nici gândurile grele ce apasă atmosfera saloanelor strălucite dela curte și bătrânul nostru monarch nu va scăpa de ele nici în fața pomului de Crăciun, împodobit spre bucuria nepoților săi neștiutori de vijeliile ce împrejmuiesc frunțile încoronate.

Ca un val reținut o clipă, criza se va revărsa de mâne iarăși întăritată și cine știe când o să ajungă după luni de zile punctul odihnei depline.

Declarațiile lui Lukács.

Designatul prim ministru, Ladislau Lukács, s'a îmbrobodit în zilele prime ale misiunii sale în vălul prevăzătoarei discreționii politice și n'a făcut declarații până ieri, în preseara Crăciunului romano-catolic. Ziarul care ne aduce cel dintâi declarațiile acestea e »B. N.« un ziar care s'a relevat în timpul mai nou ca un combatant al exagerațiilor șovine. Iată aceste declarații:

— Nimenea nu cunoaște mai bine dificultățile situației decât mine și se înșeală toți cari cred despre mine că și socotii o problemă ușoară, problema pentru a cărei rezolvire m'am angajat.

Situația de care suferim deja de-un lung șir de ani, s'a ameliorat numai la aparență. În scurgerea celor trei ani și jumătate din urmă procesul de disoluțiune a crescut neconținut, deși nu s'a declarat la suprafață, deși s'au tănuțit divergențele uriașe, cari își urmau munca lor clandestină în parlament și în societate, săpând la rădăcinile statului și societății.

Remediarea acestor stări e o problemă grea și dacă silințele cuiva în acest scop n'ar fi eventual încoronate de succes, poate e totuși vrednic de recunoștința ce se cuvine între orice împrejurări bunăvoinței, chiar și conform acelei maxime latine care zice: *in magnis et voluisse sat!*

Că în ciuda dificultăților prea bine cunoscute mie nu m'am sustras datoriei de a încerca o soluție și că îmi jertfesc interesele individuale și liniștea vieții mele particulare, e a se datori nu năzuinței după putere, care nu m'a lăsat nici odată pe nime, ci absolut simțului de datorie și experiență, că coincidența întâmplătoare a împrejurărilor mă designează poate pe mine personal, în situația actuală, ca pe omul relativ cel mai potrivit pentru acest lucru. Imprejurarea aceasta m'a determinat să primesc sarcina problemei.

Să dovedesc amănunțit firea anevoioasă a împrejurărilor, e lucru de prisos. O stare aproape anarchică stăpânește toate referințele sociale. Viața economică stagnează, forțele economice sânt încătușate de nesiguranța deplină, care dăinuște deja de ani de zile. Nimenea nu cutează să întreprindă nimic, nu se poate hotărî pentru nimic, căci nu știe dacă cea ce i-se pare astăzi mai potrivit, nu se risipește oare mâne ca un lucru zadarnic. Prestigiul nostru politic e nimic în fața strălucirii. Față cu celalalt stat al monarhiei n'am putut dovedi decât slăbiciune. Nu e departe momentul, când nimenea nu ne va mai lua în serios.

La toate acestea se mai adaugă starea gravă a finanțelor statului, despre cari, dacă nu voim să ne reducem și mai mult capacitatea de credit și de altfel scăzută, e bine să vorbim cât mai puțin. Acesta e punctul care a făcut la 1875 inevitabilă reforma electorală și aceasta e, ceace urgitează mai cu stăruință remediarea referințelor noastre politice și parlamentare.

Un stat, ale cărui finanțe sânt distruse cu desăvârșire, nu cântărește nici politicește și ajunge o minge în mâna puterilor străine. Cei ce nu voiesc să expună Ungaria acestei situații umilitoare, care amenință cu nimicire totală ungurimea, sânt direct îndatorați, ca dând la o parte orice considerații de natură personală, să se unească întru mântuirea țării. Nu e vorba ca cineva să-și jertfească convingerile și să se lepede de principiile sale, la cari a ținut în toată viața lui politică. Fără să se jignească acestea, se poate și trebuie să ne concentrăm spre mântuirea țării și spre a readuce viața de stat iarăși în ogașa ei normală. Odată realizat acest lucru și când primejdiile cele mai mari se vor fi îndepărtat de pe orizontul țării, tot ne va mai rămâne timp în de-ajuns să cumpănim, că, oare cei cari s'au unit în scopul unei munci urgente și inexorabile, mai vor să înainteze împreună și mai departe pe aceeași cale, ori că drumurile lor se despart apoi iarăși.

Garnetul petrecerilor.

Teatrul de diletanți în Arad. Supt egida Asociațiunii se va inaugura cu prilejul anului nou, o nouă activitate a societății românești din Arad — Teatrul de diletanți.

S'a pus în repetiție »Năpasta«, dramă, în două acte, de Carageale și o scurtă localizare după Contesa de Martel (Gyp)—Rococo. Reprezentația care va începe cu o scurtă producție a corului Asociațiunii, va avea loc în seara zilei de Sftul Vasile, la anul nou, în sala Hotelului Central, din localitate.

Balul Asociațiunii. Sîntem informați că balul anual al Asociației, care va avea loc în decursul lunii Februarie, — de data aceasta se va prezenta supt un aspect cu totul deosebit. E vorba ca balul acesta

să fie costumat. Doamnele și domnișoarele vor fi rugate să se prezinte toate în portul nostru original omînesc, cu toate pitoreștile variații ce ni-le oferă ținuturile noastre. E poate una din cele mai fericite idei, căci vom avea prilejul să cunoaștem bunul gust al sexului nostru frumos care își va găsi în împrejurarea aceasta cîmp larg și destins pentru a-și împodobi frumusețile lor românești cu haina inspirațiilor primitive dar pitorești a străbunelor noastre,

Matineu muzical. Alaltăeri a avut loc un ceaiu muzical și dansant oferit de dnul și dna Colonel Silviu Herbay în apartamentele lor din strada Zrinyi. Au luat parte mai multe persoane din societatea romînească Aradană cum și un restrîns cerc de oficeri romîni din garnisona locală. Doamna Herbay, cu cunoscuta-i grațiositate și-a încântat cu desăvîrșire oaspeții cîntînd admirabil, cu puternicul său organ, aria grației din »Robert Diavolo«. A mai cîntat la Piano dsoara Getta Hodoș, Solfegiul, sublimul solfegiu a lui Grieg. Apoi mai multe Arie din Rigoletto, Traviata, Carmen și Aida. Dsoara Hodoș cu simțirea caldă ce însufleștește clapele a captivat micul auditoriu în bucățile clasice ca și în cele populare, compozițiile frumoase ale lui T. Brediceanu. A mai cîntat la Piano, neobosita dsoară Luca, care posedă o bună tehnică.

Și în sfîrșit, ca o foarte surprinzătoare încheiere, grațioasa amfitrionă a cîntat un buchețel minunat de compoziții pastorale ale unui autor necunoscut pînă acum, fratele dsale dl Maior Papp. »Fluer Flueraș« și »Dui-dui« bunăoară sînt două mici capo d'opere originale romînești cari ar trebui să decidă pe autor să iasă din umbra în care se învâluie cu o modestie vinovată ce răpește publicului romînesc un talent de netăgăduită valoare.

Sperăm că vom avea prilejul să vorbim mai pe larg despre acest tînăr compositor de altfel bine cunoscut între cunoscătorii muzicii noastre romînești. Matineul s'a prelungit cu dansul care s'a sfîrșit către 11 noaptea.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 25 Decembrie n. 1909.

Sfârșitul mormonismului.

După o existență de 82 de ani, în curînd se va desființa statul morman din statele unite ale Americii de nord.

Secta mormonilor, secta »sfinților zilei de-apoi« cum își ziceau ei, a fost înființată, la 1821, de Joe Smith, care afirma că în luna lui Septembrie a aceluia an un înger al Domnului i-a adus o scisoare gravată pe o placă de strălucirea aurului. Smith a tradus scrisoarea aceasta și a publicat o supt numele »Biblia pentru mormoni«. Îndată după apariția acestei biblii, s'au strîns în jurul lui o mulțime de aderenți cu cari a plecat înspre apus și a întemeiat o colonie în statul Ohio, zidind și un mare templu lângă Missouri. Neînțelegerile cu vecinii și mai ales neînțelegerile din sânul coloniștilor, provocate de introducerea poligamiei și de intoleranța profetului Smith, l-au silit pe acesta și pe aderenții lui să ia din nou toiașul pribegiei și să rătăciască dintr'un loc în altul. Pribegiile aceste, de multe ori, erau însoțite cu lupte și vărsări de sânge. După rătăcirii îndelungate, s'au așezat, la 1847, în valea »Lacului sărat«, unde au pus temeliele unui oraș nou numindu-l »Noul Ierusalim«. Orașul acesta poartă azi numele de »Salt Lake City« (Orașul lacului sărat).

În fruntea statului morman era un președinte asistat de 12 Apostoli. Funcții administrative și ierarhice mai erau sfatul înalt al celor 70, preoții înalți, prezbiterii, învățătorii și diaconii. Mai presus de toți era, însă, patriarhul — Joe Smith la început, mai târziu Hiram, nepotul lui. Credința mormonă admitea existența a unei mulțimi de zei, fiindcă sfinții, după moartea lor, ajungeau și ei zei și puteau să avanseze în grade. Poligamia a fost o măsură isteată a »profetului«, fiindcă prin nașterile multe se sporia numărul credincioșilor. Guvernul din Washington multă vreme n'a dat

Institut de spălat și curățire a lui

NAGY KÁROLY

în Cluj-Kolozsvár, Malom utca 4.

Primește pentru spălat și curățit tot felul de albituri bărbătești și femeiești, dantele, perdele etc. Se fac albe ca zăpada și lucii ca oglinda. Comandele din provincă se execută prompt, și cu deosebită îngrijire la pachetare, se spedează franco. Se asigură manipulare conștiincioasă, executare grabnică și punctuală.

nici o atenție acestei mișcări. Profetul Joe Smith a fost mai târziu omorât de plebe și a ajuns cel dintâi martir al mormonilor.

La 1871, Grant, președintele statelor unite a declarat că mormonismul e o rămășiță a vremilor de barbarie și, prin urmare, în contradicție cu civilizația, morala și legile statului. Cu toate acestea, încercările lui Grant de a desființa statul mormonilor n'au reușit. Mormonismul a rămas și pe mai departe în ființă, firește sub controlul statelor unite, exercitat de un reprezentant al guvernului din Washington.

Înainte cu 25 de ani, statul mormonilor își ajunsese apogeul. Secta se îmbogățise peste măsură, dar credincioșii ei nu mai țineau la învățăturile profetului. Poligamia, de asemenea, începea să dispară.

După câțiva ani, locuitorii din valea lacului numai după nume mai erau mormoni, dar încolo nu se deosebiau nici în port nici în credințe de ceilalți cetățeni ai Americii.

Consiliul administrativ al orașului a hotărât acum să se desființeze statul mormonilor și formal, după ce în realitate și așa nu mai exista de mult.

— **Știre personală.** Dl. Octavian Goga, președintele sindicatului presei române, a plecat astăzi cu acceleratul dela 4 ore p. m., la Budapesta, de unde peste câteva zile va pleca în străinătate.

— **D. A. C. Cuza amenințat de un sindicalist evreu.** Citim în »Evenimentul« din Iași următoarea informație caracteristică pentru mișcarea anarhică prin care sindicalistii evrei din România compromiț cu desăvârșire mișcarea socialistă din România:

Astăzi, Joi, la orele 4 p. m., pe când domnul prof. A. C. Cuza trecea în trăsură pe str. Lăpușeanu, prin dreptul coloseului Brăgadiru, un sindicalist evreu anume Clingher l-a amenințat de pe trotuar cu pumnii strigând că va păși și d sa ceeace a pășit d. Ionel Brătianu.

Alături de evreul Clingher aflându-se din întâmplare doi studenți universitari cari suzind amenințarea îndrăznețului sindicalist, unul din ei l-a tras o palmă.

D. A. C. Cuza a oprit imediat trăsura și aflând că acela care-l amenințase e sindicalist, a cerut sergentului să-l conducă la poliție pentru a se face cercetări și încheie un proces verbal. Evreul Clingher a fost condus la poliție unde i-s'a luat interogatoriul consemnându-se totodată și declarațiile celor 2 studenți.

— **Excluderea teologilor români din seminarul din Sătmar.** O știre de necrezut ne vine din Sătmar: Rectorul seminarului gr.-cat. (latin) din Sătmar a exclus pe 5 teologi români: Alexandru Bretan, M. Dănilă, Liviu Fogaș, A. Păscuțiu și V. Popoviciu — pentru că țin cu sfințenie la limba mamei lor și n'au voit să se supună poruncii rectorului care i-a oprit să mai vorbească românește ei între ei. »Creșteți pe banii noștri, mâncați pâinea noastră, să vorbiți dară și limba noastră!« le-a zis rectorul, uitând că întreținerea acestor teologi se plătește de către diecezele lor românești!

Correspondentul nostru ne spune lucruri triste despre prigonirile ce au să le îndure teologii români din partea conducătorilor șovini ai seminarului. Așa, printre altele, au fost siliți să învețe pentru seara de Crăciun, în loc de colindă, »Talpra magyar«, iar când teologii au refuzat să cânte, au fost tratați cu cuvinte batjocoritoare.

Semnalăm această nouă izbucnire a intoleranței șovine și credem că autoritățile noastre bisericești vor ști să apere cu demnitate drepturile limbii românești.

— **Hymen.** Dl. F. A. Degan, comerciant în Fiume, își anunță cununia cu d-șoara Valeria Popovici din Sibiu, ce se va cerea în catedrala română gr. or. din Sibiu, în 9 Ianuarie n., la orele 4 d. a.

— **D-șoara Ioana Vulcu și dl. Nicolae Domnar,** logodiți Tartaria, la 19 Decembrie n.

— **D-șoara Cella Delavrancea,** fiica dlui Barbu Ștefan Delavrancea, distinsa pianistă care a obținut la conservatorul din Paris unul dintre cele dintâi premii pentru piano, a fost angajată de impresarul Guttmann pe un an, ca să dea o serie de concerte în orașele mai mari ale Europei și Americii.

— **Protopresbiter nou.** D. Zevedeu Mureșan, harnicul preot din Sebeșul-săsesc, a fost numit din partea consistorului metropolitan din Sibiu protopresbiter al tractului Ilia-Mureșană. La alegere, d. Z. Mureșan întrunise toate voturile.

— **Promoție.** Din Cluj ni-se scrie că dnul Aurel Hădan, a fost promovat doctor în științele la 23 Dec. n.

— **D. T. Ionescu și românii din America.** Am scris în repetite rânduri despre primirea sărbătorească ce i-s'a făcut în America celebrului profesor dela facultatea de medicină din București, Thoma Ionescu. Românii din New-York au grăbit să-l felicite pentru cinstea ce-o face numelui românesc, trimițând o delegație la el. Despre vizita aceasta »Tri. olorul« din Americă scrie următoarele:

D. profesor Toma Ionescu, a sosit la New-York. Acolo, președintele societății »Avram Iancu«, d. Ambroziu Neder din New-York, i a scris o epistolă. Ziua următoare a fost primit d-sa și d. T. Nebi, președintele societății macedo-române »Lupoalca«, în audiență de d. Ionescu.

D. Neder ne scrie, că d. T. Ionescu, l a primit foarte afabil. Dlor i au istorisit cum sântem noi românii din America organizați în societăți, cari toate sânt cartelate în o »Uniune«, care are tipografie și foaie românească. Când i-au istorisit dlui prof. Ionescu, că aici, în America, sânt 150 mii de români, dlui Ionescu, nu-i venia a crede. A fost, de altcum, pe cum ne scrie d. Neder, pus în curent cu toate chestiile de interes obșteșc românesc.

Cor mixt în Lighet. La stăruința harnicului preot român Aurel Em. Peteanu, românii din Lighet (com. Timiș) au hotărât înființarea unui cor mixt. Până acum s'au înscris peste 50 de membri. Corul va fi pus sub conducerea harnicului preot.

— **Teroarea naționalștilor din Indii.** În timpul mai nou nu sânt rare știrile cari ne spun de-o întindere tot mare a mișcării naționaliste și a deșteptării conștiinței naționale la milioanele autochtonilor din Indii. Ceeace dă mișcării naționaliste caracterul de teroare al unei mișcări revoluționare, e exploatarea nemiloasă a regimului englez. Abia au trecut vre-o câteva zile de când firul telegrafic ne vestea că »anarhiștii« indieni au asasinat pe funcționarul de stat Jackson și azi deja primim o nouă veste din Calcutta, și mai senzațională. Cinci membri ai statului major regal, dimpreună cu nouă iplegați ai guvernului s'au îmbolnăvit între simptomele otrăvirii. Ancheta s'a pornit numai decât și urmele ce a reușit să descopere până de prezent par a indica, că și acești 14 oameni sânt victimele naționalștilor indieni.

— **Cerșetorie succesă.** Un om cu nasul roșu și fața umflată se adresează soției unui preot din Herefordshire, rugându-o să-l miluiască cu ceva.
»Doamnă preoteasă, dă-mi voie să-ți atrag atențiunea asupra unei familii nenorocite. Tatăl e un bețiv

dela roată, mama prea bătrână decât să poată munci, iar copiii toți bolnavi și trebuie să cerșească ca să adune 5 lire sterline pentru chirie, ca să nu fie scoși în drum.

Preoteasa se înduioșează și-i dă suma cerută. Necunoscutul pune banii la buzunar și stă să iase, când îl oprește preoteasa.

»Da d-ta cine ești?

— Eu sînt tatăl ăla bețiv!«

— **Convocare.** Joi în 30 Decembrie 1909 la 2 ore p. m. se ține în Satul-nou în localul Institutului »Sentinela« adunarea generală ordinară a despărțământului Panciova al »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român«, la care se invită toți membrii și părțitorii progresului. Ordinea zilei: 1. Raportul comitetului. 2. Raportul casierului. 3. Bugetul anului 1910. 4. Eventuale disertații și dispoziții pentru ținerea mai multor prelegeri publice. Satul-nou în 22 Decembrie 1909. P. Stoica, directorul despărțământului.

— **Cook — un escroc.** Din Copenhaga se anunță că profesorul universitar Strömngren, președintele anchetei emise să examineze dovezile lui Cook, a declarat de asemenea că membrii anchetei îl consideră de acum pe drul Cook un escroc ordinar. Ancheta era deja în clar în cele dintâi zile, că dovezile, din punct de vedere științific, sânt absolut lipsite de valoare. Cook a măsurat drumul cu pasometru, pe care l-a atârnat de grumaziul unui câine.

Pasometrul însă în regiunile arctice e un aparat absolut inexact. Toate însemnările lui Cook, spun specialiștii, sânt atât de copilăroase, încât peste tot nu pot fi luate în serios. Secretarul lui Cook, Landsdale, spune că până în timpul cel mai nou avea încredere în Cook. Odată Cook și spusese că poate să aducă la Copenhaga și carnetul și însemnările sale originale.

În momentul din urmă însă i a adus la cunoștință, că nu-i poate încredința decât copiile, deoarece, din isvor particular a aflat, că adepții lui Feary vor să i răpească în drum însemnările originale.

În acest scop Cook a iscodit stratagema ca Landsdale să ducă la Copenhaga numai copiile, iar originalele să le ducă mai târziu nevastă-sa. I-a promis lui Landsdale că i va comunica telegrafic numele portului în care va avea să primească apoi aceste originale. Telegrama însă n'a mai sosit și până de prezent nu cunoaște nimeni locul în care s'a refugiat Cook. Cook are parale în de-ajuns, căci după cât se spune, o agenție din New-York i-ar fi avansat suma de 50.000 de sterlingi.

Editorii din Europa însă nu vor îndura nici o pagubă, deoarece au condiționat publicarea însemnărilor lui Cook de verdictul universității din Copenhaga. Lui Cook acum nu-i mai crede nimeni, nici chiar Rasmussen, vestitul explorator al polului Nord, care luase mai cu căldură apărarea lui Cook.

— **Sindicatul presei externe din Viena.** Sindicatul reprezentanților din Viena a presei externe, în adunarea sa generală din zilele trecute, a ales între membrii săi pe I. Horovitz (Daily Cronicle); Henry Wickham Steed (Times); Victor Levy (Soir); Leo Solkind (Russische Blätter) și pe Hermann Greiml (Hamburger Nachrichten). Sindicatul s'a constituit apoi astfel; Dr. Ioan Horovitz, președinte; Victor Levy, casier; Maximilian Dengler și Adam Novickl, controlori. În sindicat sânt reprezentate 95 de ziare din Europa și America, precum și agențiile Havas, Reuter și Associated Press.

— **O mică greșală.** Din Petersburg se anunță: Țarul Nicolae e un om foarte distrat. Primăvara trecută a găsit pe masa sa de scris două ucazuri pe cari trebuia să le iscălească. Unul dintre ucazuri conținea înălțarea la gradul de colonel a unui favorit al țarului, iar celalalt era îndreptat contra unui ofițer, care se făcuse vinovat de mari ne-

glijențe și a fost osândit la exil în Siberia. Conform obiceiului, locul numelor era lăsat gol, de oarece țarul trebuia să completeze singur ucuzurile. Țarul atunci, fiind distrat, a pus numele ofițerului exilat în ucuzul destinat ofițerului ridicat la rangul de colonel, iar în ucuzul acestuia pe al ofițerului osândit la exil. Oamenii din anturajul țarului au observat numai decât greșala și era din pricina ei în mare confuziune. Cu toate acestea n'a cutezat nici unul să atragă atenția țarului asupra greșelii ce făcuse, de oarece țarului nu-i place să se amestece nimenea în treburile sale. Omul favorit al țarului era internat deja de șesă luni în fortăreața Petru-Paul, când într-o zi țarul și-a exprimat mirarea în fața câtorva oameni ai curții, că omul său favorit n'a venit încă să i mulțămiască distincția ce i se acordase. Oamenii curții i-au dat la început răspunsuri evasive, ceace a excitat și mai mult curiozitatea țarului, așa că dela o vreme a cerut categoric să i se spuie adevărul. Iată ce a aflat că ce pacoste a cauzat din pricina confuziei sale, a luat dispoziții pentru eliberarea colonelului, dela care și a cerut apoi iertare într-o scrisoare. Că cu ofițerul osândit la exil, numit însă colonel, ce s'a întâmplat, n'a ajuns în publicitate.

— **Mari defraudări la Intendentura din Moscova.** Am arătat la timpul său, că la magazineria armatei rusești din Moscova s'au comis furturi de milioane de ruble.

Ca autori ai hojiilor acestora au fost găsiți colonelul Samiatin, și căpitanii Gutschow și Mentzikow, care au și fost arestați.

Fraudele datează de pe vremea războiului ruso-japonez, când acești trei erau în legătură cu furnisorii armatei și primiau marfa slabă sau nu primiau de loc, făcând totuși conturile de plată și împărțind câștigul cu furnisorii. Poliția a făcut percheziție și la domiciliul furnisorului evreu S. L. Perl, care de patruzeci de ani e furnisorul armatei și e putred de bogat.

S'au găsit la el mai multe acte compromițătoare în urma cărora e posibil să fie și el deținut.

Registrelor i-au fost confiscate.

— **Incendiul din Londra.** Telegramele mai noi primite despre marele incendiu care a pus în flăcări magazinul firmei »Ardnig and Hobbs« spun că acesta a fost cel mai mare incendiu care s'a pomenit până acum în Londra. Intreg magazinul și grandiosul palat în care era instalat au fost consumate de foc. Cea mai mare parte a morților sânt ampoliate ale magazinului. La opera de salvare a luat parte și Burns, ministrul lucrărilor publice, care era aproape să cază și el victimă. Voind să intre în magazin pentru a salva pe cei în hiși acolo, s'a prăbușit un zid. Câțiva pași încă și ministrul ar fi rămas înmormântat și b ruine. Pagubele se urcă la vreo 10 milioane de coroane. Magazinul acesta a fost unul dintre cele mai mari magazine din Angliera.

— **Pe contele Gubata l-au osândit la doi ani închisoare.** Mai dăunazi dădusem știrea senzațională, că la Paris a fost arestat contele Gubata și soția sa o fată dintr-o familie nobilă pentru furturi și înșelătorii. Contele Gubata era un aventurier, care își dăduse singur titlul de conte și trăia pe urma îndrăzneiei.

Prins cu ocaua mică, după ce făcuse o mulțime de pungășii a fost dat în judecată și pedepsit la doi ani de zile închisoare corecțională. Marți în săptămâna aceasta fașul conte a încercat să se spânzure în celula sa cu cureaua dela pantaloni. A fost însă observat de paznic la timp și oprit de a trece așa nitam nisam pe lumea cealaltă.

Numai de s'ar tîmădui de mania de a trăi din al altuia. Mi e teamă însă că vorba ăluia năravul din fire n'are lecuire.

— **Un versificator de cafenea.** Am ajuns și mintea la care nu ne-am fi așteptat niciodată un tânăr poet (?) maghiar Lovász Károly s'a obligat să scrie, fără întrerupere, 48 de ore — 300 de

versuri, în fața publicului. Temele versurilor i se vor face cunoscute de un comitet înainte de începerea »producției versificatoare«, care va avea loc în primele zile ale lui Ianuarie, în una dintre cafenelele mai cercetate din Budapesta. Firește, se vor vinde și bilete de intrare valabile pentru două ore...

Producției li va premerge un concert al muzicii militare.

Sântem convinși că lumea din Budapesta se va imbulzi să asiste la această producție de foarte prost gust.

— **Vin de deal de Ghioroc,** calitate excelentă este de vânzare dela 50 lire în 500, litrul cu 44 fil. la dna *Cristina Secula, Odvos u. p. Konop.*

Butoaiele sunt a se trimite pe adresa lui *Teodor Ardelean, vințeler Gyrok.*

x **Pentru 60 de fileri,** poți pregăti ușor acasă 2 litri licheruri Alasch, Anisette, Benedictin, Chartreuse, Curacao, Persecă, Pară imperială, Chimin, Cafea, Roza, Vanilie, Silvoriu, Rachiul de drojii și Rom. 10 doze cu modul de pregătire expediază franco. Burger Frigyes, farmacist Cluj. — Kolozsvár.

x **Sanatorul »Liget«** a Drului Iakob în Budapesta, primul sanator pentru boale interne din Europa, dispune de toate mijloacele de vindecare și laborator pentru examinat. Mii de diabetici, reumatici, bolnavi de splină și de inimă, cari pînă acum au cercetat sanatoriile din străinătate, acum vor găsi institut corespunzător aici în țară, așadară această instituție culturală cu poziție admirabilă împlinește și nu gol. Sala cea mare a mașinelor mecanice de vindecare a sanatorului este provăzută cu mașini după sistemul Zander și cu scâlzi aeriene.

x **Noul Cel mai frumos dar de Crăciun** este un gramofon (mașină vorbitoare), dar să grijii ca să nu vă lăsați înșelați de reclame mari, ci recomandăm în atențiunea fiecăruia, ca să cumpere gramofone numai dela cea mai mare și mai încrezută mare prăvălie de gramofone a lui Tóth József din Seghedin (Szeged), Könyök utca 4. Dacă vă provocați la ziarul nostru, expediază catalog de prețuri ilustrat gratis și franco.

x **Spirtul Hungaria** este cel mai probat spirt contra reumei. Prețul 1 cor. Balsamul contra degerăturii face se înceteze chiar și degerătura cea mai învechită. Prețul 1 cor.

Se află de vânzare exclusiv la: Drogueria »Angyal« a lui Fekete Mihály în Murăș-Oșorheiu — Marosvásárhely.

x **Nouă întreprindere industrială în Timișoara.** Anton Kornitzky a zidit în Timișoara - Fabrică, în colțul străzii fabricii de mătase cu absorbite de gaz, pe care a instalat-o cu cele mai moderne mașinării ale tehnicii moderne mașinării ale tehnicii moderne și produce 11 feluri de făină. Proprietarul a aranjat în legătură cu moara, și o prăvălie de spîțerie, unde să vind cele mai bune mărunțșuri și făinuri cu prețuri ieftine. — Pregătește în atelier și lucrări de lăcătorie foarte frumoase ceace ridică vaza industriei timișorene și merită sprijinul publicului.

x **Publicul ce merge la Oradea-mare** pentru ca să-și caute mobile moderne își ia osteneala, ca să privească marea prăvălie de mobile a lui **Reusz Miksa** din Oradea-mare, în edificiul »Sas«, unde se găsesc mobilele cele mai simple și mai frumoase, cu prețuri ieftine fabricate în fabrica de mobile din B.-Ciaba a lui Reusz Miksa supt controlul personal al fiilor săi. Firma primește aranjarea de otele, internate și locuințe întregi. Preoții, învățătorii, oficanții de stat și comunali primesc favor.

Economie.

»Creșterea capitalului băncilor românești«.

Supt titlul de sus, d. Eugen Brote a publicat în »Tribuna« numărul din 6/19 crt. un articol de toată însemnătatea, care se poate socoti un fel de adaos la opul său: »Organizarea creditului prin băncile românești«. Nu voiesc a intra în critica articolului și dacă totuși doresc a face câteva reflexiuni, o fac, în urma celor scrise referitor la banca »Timișiana«.

Comparația statistică făcută în privința cheltuielilor de administrație, între cele 3 bănci capi-

tale, »Albina«, »Victoria« și »Timișiana«, d. Brote o face în timpul cel mai nepotrivit pentru »Timișiana«, adică în timpul, când »Timișiana« după criza internă din anii din urmă a ieșit biruitoare și a început să se consolideze. În urma multelor pierderi avute până la anii de criză, »Timișiana« și-a redus la minimul posibil cheltuielile de administrație, numai ca să se poată salva.

În anii din urmă, când și capitalul de operație a crescut în mod rapid, s'au urcat în mod firesc și cheltuielile de administrație. Se înțelege, că celelalte două bănci, »Albina« și »Victoria«, și-au menținut așa zicând în toate »status quo«-ul — având deja personalul suficient etc., — »Timișiana« prin dezvoltarea sa însă, a trebuit să urce cheltuielile de administrație, dar absolut cu nimic mai mult, decât celelalte două bănci pe timpul, când au dispus și ele de acelaș capital de operație.

Prin aceasta nu voiesc să micșorez situația și buna reputație ce-o au băncile »Albina« și »Victoria«, ci doresc numai a dovedi, că dezvoltându-se un institut, e doar lucru firesc, ca și cheltuielile de administrație să se urce, fie numai prin sporirea personalului, neamintind, că la noi, contribuția se urcă în fiecare an cu mil de coroane.

Greșește, hotărât, dl Brote când afirmă că urmarea cheltuielilor de administrație are ca urmare »urcarea dobânzilor după împrumuturi«. Din acesta ar urma, după dl Brote, ca băncile noastre să nu se ocupe cu alte afaceri, ci numai cu escontarea de polițe și acordarea de împrumuturi hipotecare. Sânt însă o mulțime de alte afaceri, la cari se pot câștiga sume însemnate și »Timișiana« nu va cruța nici muncă, nici osteneală, ci precum în trecut așa și în viitor, orice afacere va întreprinde, măcar să câștige numai un filer. De aceea nici nu a făcut »un pas mare înapoi« și, că s'a putut pe lângă urcarea cheltuielilor de administrație să se obțină și »un profit net cu mult mai mare, decât ar fi corespuns creșterii capitalului de operație«. La fiecare bancă va depinde dela agilitatea conducătorilor, ca neconținut să și deschidă nouă izvoare de venit fără ca să îngreuneze cliențela, ba dincontră ca să o ușureze prin dobândirea de împrumuturi ieftine.

»Timișiana« liferează partea cea mai mare a câștigurilor pe seama armatei române. Liferanților la trebuiesc anticipări. »Timișiana« le dă, fiindcă toți banii se transpun ei. La o circulație anuală de circa 2 milioane se poate frumos câștiga! Unde sânt apoi afacerile de incasso; mijlocirea de cumpărări, vânzări și arendări de moșii; agentura băncilor de asigurare și altele.

Despre un oarecare »regres« după cum se afirmă, nici vorbă nu poate fi. Cine cunoaște bine trecutul destul de viforos al institutului »Timișiana«, numai bucura se poate de progresele făcute. A administra un capital așa de mare cu puține cheltuieli, ar fi un lucru ideal.

Ce privește efințitatea capitalelor împrumutate dela »Timișiana«, ca să pot dovedi, ar trebui să intru în amănunte așa zise familiare. Amintesc numai faptul, că jumătate din portofoliul cambiiilor personale sânt cambiiile alor 30 de bănci, cari au credit de reescont dela »Timișiana«, și prin urmare, econtate cât se poate mai ieftin. Despre împrumuturile cambiiile hipotecate și pe libel, nici nu vorbesc, căci acolo unde funcționează încă alte 25 de bănci, nu vei putea eloca capitale intabulate cu dobânzi mai mari ca 7 procente. Chiar împrejurarea, că în Timișoara sânt încă vreo 25 de bănci, concurența cea mare o silește a lucra cât se poate de ieftin, și fără să exagerez, afirm, că »Timișiana« în raport cu capitalele de cari dispune azi, lucrează mai ieftin dintre toate băncile noastre.

A nu face și puțină politică de dividende, la noi românii nu se poate. Din parte-mi sânt contrar al politicii de dividende, și după părerea și convingerea mea, fiecare acționar ar trebui să se mulțămescă cu o dividendă nu cu mult mai mare ca interesele ce le-ar primi după banii elocați ca depunere. Dar în cazul acesta trebuie să sporim acționarii și la urma urmelor, nici nu le putem lua în nume de rău, căci, să recunoaștem, și băncile noastre sânt puse și pe baze de speculațiune.

Cunosc bine intențiunile de cari a fost condus d. Brote la scrierea articolului său. Același

atențiunii ideale le am și eu, și dacă totuși m'am îndrăznit îndemnat a face niște reflexiuni modeste, le-am făcut cu înțelegerea bună ce o datorim cu toții bunei reputații a băncilor noastre. Fără a cunoaște neajunsurile cu cari se luptă băncile noastre, nu-l consult a srunca în public așa acuze grave, după cum deja s'a făcut în »Tribuna« în două rânduri.
Liviu Magdu.

Plata grânelor din Arad.

25 Decembrie 1909.

S'a vândut azi:

grâu 200 mm.	13.70—13.20
orz 100 mm.	6.70—
ovăș 100 mm.	7.10—
secară 100 mm.	9.20—
păpușoi 200 mm.	5.70—5.80

Prețurile sunt socotite în coroane și după 50 kg.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 25 Decembrie 1909.

Prețul cerealelor după 100 kg. a fost următorul:

Orfu nou

De Tisa — — — — —	28 K. 95—30 K. —	fil.
Din comitatul Albei — — —	28 » 80—29 » 80	«
De Pesta — — — — —	28 » 90—29 » 90	«
Bălăncin — — — — —	28 » 95—29 » 90	«
De Bacica — — — — —	28 » 60—29 » 80	«
Secară de calitate I. — — —	19 » 75—20 » 05	«
Secară de calitate mijlocie	19 » 55—19 » 65	«
Orzul de nutreț, calitate I.	14 » 75—14 » 95	«
Ovăș de calitate I. — — —	15 » 70—16 » —	«
Ovăș de calitate a II. — — —	15 » 40—15 » 60	«
Cucuruz — — — — —	14 » 80—15 » —	«

Poșta Redacției.

X. «Narațiunea religioasă indiană» e o traducere cu prea multe greșeli destil și limbă, decît să o putem publica. La îndreptarea radicală a manuscrisului nu ne putem angaja.

Dna I. B. I. William Gladstone (citește Glăsten), șeful partidului liberal din Anglia, s'a născut în Liverpool la 1809. A răposat în 1898. — 2. Nu putem să v-o recomandăm. E prea prea. — 3. Adresați-vă librăriei noastre.

«Un însuflețit». Am fost nevoiți să reducem scrișoarea la o scurtă notiță. Credem că nu vă supărați.

T. A. (S.) Am primit poeziile «scrise, respective compuse» de dta și ne bucurăm că împrejurările și s'au ameliorat încît, în orele libere, poți să scrii și poezii».

D-ta ne trimiți următoarele două variante, dîndu-ne dreptul de-a alege care ne va conveni mai mult:

In ger pe-o iarnă grea,
Un biet tată trudit
Grăbește s'ajungă
L'al său cămin iubit.

Ori:

Pe-un ger în iarnă grea
Un biet tată trudit
Grăbia s'ajungă (ori grăbește)
L'al său cămin iubit.

Mărturisind adevărul, nouă ne convine mai mult varianta a 3-a, care nu ni-ai trimis-o.

T. V. «Nu se poate» — nu se poate. Cealaltă «Scrioare» are strofe frumoase, alături de banalități. Sintem siguri că ne vei trimite lucruri mult mai bune.

N. S. Vă dăm sfatul să vă adresați unui avocat. E prea greu să vă dăm alt sfat, neputîndu-ne lămuri pe deplin din scrișoarea trimisă.

D. P. «Advocatul Theodor Cornei» e prea lipsită de acțiune. Altminteri povestirea curge ușor. Descrierile ni-se par mult prea lungi. Redusă în dimensiuni. credem că ar merge.

Moșul. «Cîntarea măiestrilor» nu e potrivită pentru ziarul nostru.

BIBLIOGRAFII.

»Cumpăna«, revistă săptămînală scrisă de M. Sadoveanu, D. Anghel, Șt. O. Iosif și Il. Chendi. a apărut (nr.-ul 3) cu următorul cuprins: A. Mirea: Eri și azi.; M. Sadoveanu: Conacul (schiță); Il. Chendi:

Ce este criticul?; D. Anghel: Bullier (impresii); D. Anghel și Șt. O. Iosif: Troica (poezie); * * Efemeride, Note și impresii. Numărul 30 bani. Abonamentul 15 lei pe an. Administrația revistei: E. Maciucescu, București, Strada Luigi Cazzavilan 36.

»Noua revistă romînă« de supt direcția dlui C. Rădulescu-Motru, a apărut cu următorul sumar:

Noutăți: Atentatul contra dlui I. I. Brătianu. — Plănuirea unei mari greșeli politice: represiunea în contra sindicalistilor. — Revista revistelor.

Politica: Profesor N. Basilescu. D. P. P. Carp. Chestiuni actuale: Dr. C. N. Ionescu-Iași. Răspuns dlui A. C. Cuza. M. Mihăileanu, Errare humanum.

Cronica școlară: Ion S. Floru. O discuție asupra școalelor particulare.

Știință: Victor Enestin. Mersul cometei Halley pe cer.

Literatură și teatru: Haralamb G. Lecca. In Alpi. Eugen Porn. Teatrul Național: »Viforul« de d. Barbu Delavrancea.

Note și discuțiuni: N. Ștefănescu-Iacint. Politică externă.

Redacția și administrația: București B-dul Ferdinand No. 55. Abonamentul pe un an, 10 lei. 25 bani exemplarul. Număr de probă la cerere.

La Librăria »Tribunei« se află de vânzare

Au apărut:

Din compozițiile lui Dr. Iustin Cl. Iuga, au apărut în ediția a II-a următoarele:

- Vioarele de iarnă, polcă mazurcă pentru pian prețul C. —40
- Marșul studenților, pentru pian prețul . . . —40
- Resignare, romanță pentru voce și pian . . . —50
- Thalia română, marș pentru pian. —40
- Căntece și plângeri, un caiet de compoziții, cuprinzând 6 piese pentru voce și pian prețul 3—

Se pot procura dela »Librăria arhidiecezanană« din Sibiu (Nagyszeben), »Librăria M. Onișor« din Năsăud (Naszód) »Librăria A. Todoran« din Gherla, (Szamosujvár), și dela »Librăria Tribunei«, Arad. Cele 4 dintăiu se pot însă comanda numai dela autor din Gherla (Szamosujvár) și dela librăria »Tribunei«. La comandă e de a se alătura 10 fileri pentru porto postal (recom. 45 fil).

Tipărituri advocațiale în limba maghiară: Adás-vétel szerződés 1 bucată 6 fileri; 50 bucăți 2 coroane.

Haldáset felvétel 1 bucată 6 fileri; 50 bucăți 2 coroane.

Házassági életközösség helyredállási kérvény 1 bucată 4 fileri; 50 bucăți 1 cor. 50 fileri.

Községi bizonyítvány 1 bucată 3 fileri; 50 bucăți 1 coroană.

Kielégítési végrehajtási kérvény 1 bucată 4 fil.; 50 bucăți 1 coroană 50 fileri.

Meghatalmazás 1 bucată 3 fileri; 50 bucăți 1 coroană.

Sommás kereset 1 bucată 4 fileri; 50 bucăți 1 coroană 20 fileri.

Leltár 1 buc. 8 fileri; 50 buc. 2 cor. 50 fil.

Ciaslov, (Orologion) cu litere latine, leg. în piele » 4—

Octovich, mic cu lit. latine leg. simplu . . . » 1:60

» » » » » fin » 2—

» » » » » în piele » 3:20

Sentinela cântărilor bisericesti-române, puse pe note, de Terentius Bugan . . . » 20—

Călendar pe anul 1910.

- »Călendarul Minervei« » 1:25
- »Călendarul Ligei« » —75
- »Călendarul Neamului Românesc« . . . » —80
- »Călendarul dela Arad« » —50
- »Călendarul dela Arad« » —30
- »Călendarul Poporului român« » —40
- »Călendarul național« » —36

Redactor responsabil Iuliu Giurgiu. »Tribuna« institut tipografic, Nichin și cons.

A apărut și se află de vânzare la librăria »Tribunei«

„Impresii de teatru din Ardeal“ de Zaharie Birsan. Prețul 2 coroane.

Plus 20 fileri porto.

„Emulsiunea Scott“,

previne cu siguranță tuturor boalelor serioase, cum e »Vărsatul (pojarul, cozace) etc. Ceice fac prima încercare sunt sunt foarte surprinși de repentina recăștigare a sănătății.»

„Emulsiunea Scott“

se distinge mult mai ales prin curățenia ce o caracterizează. E foarte corespunzătoare îndeosebi pentru ginginele gingașe și mistuirea slăbită.

Prețul unui flacon original 2 cor. 50 fil.

Se capătă în toate farmaciile. 7

Fond. în a. 1891. Cele mai bune

Oroloage de turn

le pregătește

NADLER A.

urmașul lui

LEUTWYLER F. E.

Budapesta, VII., strada Kazinczy 28.

Execută și invențiuni.

— Preț-curent și prospect gratuit. —

Acei cari se vor provoca la ziarul »Tribuna« primesc favor.

Credit pe ipotecă, pe cambiu și pentru oficianți

mijlocește

Herzog Sándor

A R A D,

str. Weitzer János 15.

Telefon nr. 376.

Valoroasele cărți
ale savantului canonic

† Dr. Augustin Bunea:

1. *Mitropolitul Dr. Ioan Vancea de Buteasa*, schiță biografică, Blaj 1890, 20 fil.
 2. *Cestiunea din dreptul și istoria bis. române unite*, Blaj 1893.
Partea I. 269 pag. 2 cor.
Partea II. 400 pag. 8° 1 cor. 50 fil.
 3. *Istoria scurtă a bisericii rom. unite cu Roma*, în șematismul Archidiecezei de Alba-Iulia și Făgăraș pe anul 1900, costă 8 coroane.
 4. *Eplscopii P. Aron și Dionisiu Novacovici*, sau istoria Românilor transilvăneni dela 1751 până la 1764, Blaj 1902. Prețul 4 cor. 50 fil.
 5. *Discursuri, Autonomia bisericăscă, Diverse*. Prețul 5 coroane.
 6. *Ierarhia românilor din Ardeal și Ungaria*, 3 coroane.
 7. *Mitropolitul Sava Brancovici* 1 cor 50 fil.
 8. *Amintirea lui T. Cipariu* 50 fileri.
- Se află de vânzare la *Librăria Seminarului din Blaj și la toate librăriile românești.*

Vin de deal.

340 Hl. vin nou, 50 Hl. vechi, pe lângă preț moderat se află de vânzare la din jos subscrisa. Vând și dela 50 l. în sus, cel nou cu 32 coroane per Hecto, vechi cu 45 cor.

Văd. A. Dr. Petran,
Arad, str. Lázár-Vilmos Nr. 4.

Candidat de avocat

se caută, ofertele sunt a se adresa Direcțiunii institutului de credit și economii »Ardeleana« în Orăștie — Szászváros.

NUCI
de Ardeal

calitate bună, revânzătorii le pot căpăta cu preț moderat. Informațiuni se pot cere dela **Deutsch Lipót**, mijlocitor de cereale și produse, Arad, Rákoczi utca 4.

O croitoare

expertă care să se priceapă și la manauarea mașinei de cusut și la brodat, află aplicare momentană în atelierul de cusut a lui

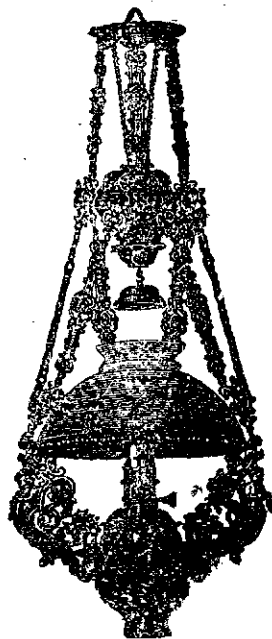
Stern Adolf
ARAD, Boros Béni-tér 8.

ANUNȚURI

primește administrația »Tribuna« pe lângă prețurile cele mai moderate.

MARE CUMPĂRARE DE CRĂCIUN.

Din cauza aglomerației mari din magazin se poate căpăta cu prețuri nespuse de mici cei mai noi și mai frumoși articli de sticlă, porțelan și pentru spălat.

Mare asortiment de **lampe de atârnat și de masă.**

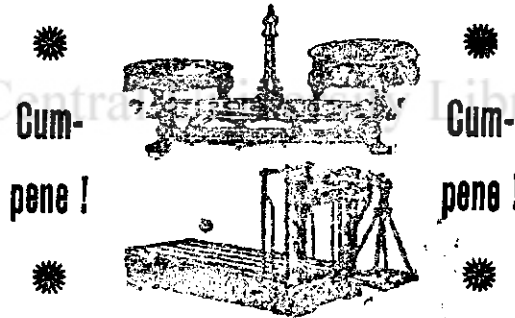
Cea mai ieftină sursă de cumpărat **obiecte de lux (figuri).**

Obiecte de lux din argint de China și aplacca, obiecte de masă de prima calitate. Foarte mare asortiment de **cadre**, din totdeauna se află în magazin peste 400 de mustre nouă și executate cu gust.

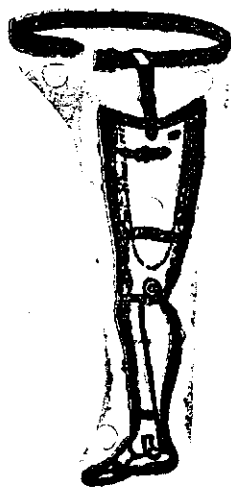
FISCHER MÓR, Andrassy-tér 20.
(Palatul Fischer Eliz)
Telefon pentru oraș și comitat 568.

In atențiunea proprietarilor de cumpene!

Am onoare a face cunoscut on. public că am depus cu succes bun **repararea și pregătirea cumpenelor** la școala industrială și de metalurie din Arad și astfel ca reparator calificat pentru repararea cumpenelor primesc repararea a tot-felul de **cumpene ș. a. cumpene cu brațe egale, în forma**

de pară, — zecimale, — centimale și pentru trăsuri, precum și semnarea punctuală a podurilor de 20, 10, 5, 2, 1 — și 1/2 kg și legalizarea lor. — Rugând binevoitorul sprijin, sunt cu d. simă:
LUDOVIC SIRBU Îscătar și mizer diplomat,
DÉVA, Laktanya-u: nr. 6.

Pentru cece păt — mesc de surpătură.

Cele mai bune și mai perfecte bandage, legătoare pentru pân-tece, pentru pantaloni și pentru perioade, ciorapi de gumă pentru cărce, mașini de proptit și umblat, de corsete, specialitate, picioare artificiale, suspensorii, precum și tot felul de revizite igienice după măsură, pe lângă garanță să pot comandă la fabricantul specialist

BIRÓ ALBERT
fabrișant de legătoare medicale
în SZATMÁR, Deák-tér Nr. 7.
(în curtea casei Halmi).

Magazin mare de irigator și articli pentru moașe. —

Specialitate de gumă franceză și americană. — Local de probă separat. — Comandele din provincă se efectuează pe lângă discrețiune.

„MOLLY“

In timp de

3 zile vei avea mâni mai catifelate și albe ca spuma, dacă vei folosi cosmeticul pt. mâni „MOLLY“

Chimiștii și cosmeticii experți, adevăresc, că cosmeticul pentru mâni „MOLLY“ este preparatul cel mai desăvârșit al timpului de azi.

Magazin principal și de expediere:

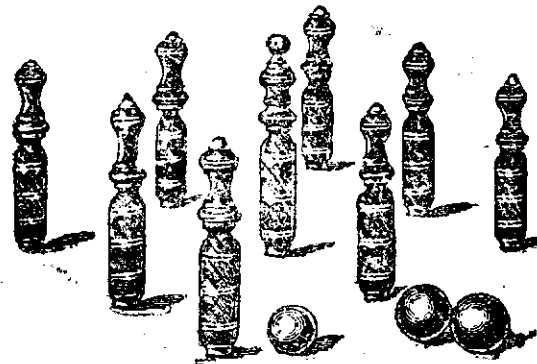
NESTOR HANZU,

Droguerie „La Crucea Roșie“.

Arad, str. Weizer János Nr. 2.

Trebitcher Sándor

strungar
— PANC SOVA, Gizella-utca —
vis-à-vis de hotelul KONTILOVATS.

Primește spre efectuire și reparare toate lucrurile ce aparțin acestei branșe, și recomandă neguțătorilor dopuri pentru buți, în orice mărime, pregătite din material excelent.

Ține în depozit în abundență mare totfelul de articli pentru fumători, gherghefuri pentru lucrul de mână etc. etc.

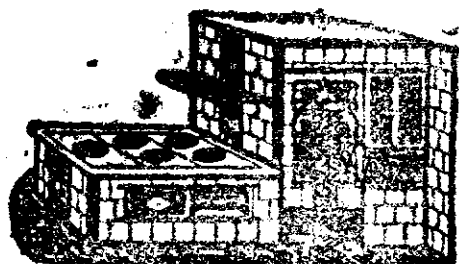
Serviciu prompt. Obiecte admirabile.
— Prețuri ieftine. —

Atelier de lăcătare și tescuit, fierărie etc

HARMATI EMIL
NAGYVÁRAD
Rózsa-u. 4 (Casa proprie).

Pregătește tot felul de lucrări cu fier pentru zidiri și lucrări de lăcătare și anume: ventilatoare patentate la ferestri, închizători, parasoale, porți cu gratii patentate ce se pot constrânge și întoarce în laturi, șaluzine de scânduriță sist. Esslingen, șaluzine de oțel și de pânză, pregătitor specialist de vetre de fier, valvile pentru adăpatul porcilor și a vite-

lor, apeduct și lucrări de in-

stalație electrică.
Nrul telef. 355.

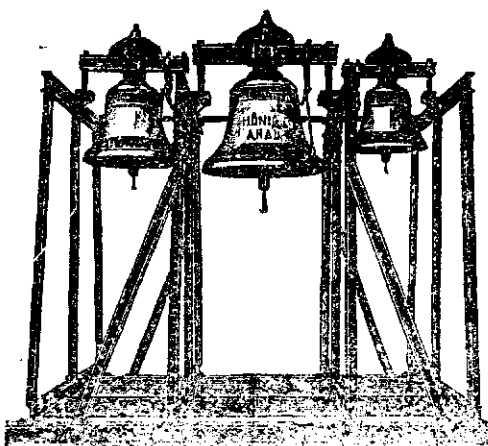
Frideric Hönig

Arad, strada Rakoczi Nr. 11-28.

turnătorie, fabrică de clopote și metal, aranjată pe motor de vapor

Fondat la 1840.

Premiat la 1890 cu cea mai mare medalie de stat.

Cu garanție pe mai mulți ani și pe lângă cele mai favorabile condiții de plătire — recomandă clopotele sale cu patentă ces. și reg. invenție proprie, cari au avantajul că lață cu ori-ce alte clopote la turnarea unui și aceluiași tare și cu șunet adânc — se face o economie de 20—30% la greutatea metalului. Recomandă totodată clopote de fer ce se pot învărti și postamente de fer, prin a căror întrebuințare clopotele se pot scuti de crepat chiar și cele mai mari clopote se pot trage fără să se clătine turnul. Recomandă apoi transformarea clopotelor vechi în coroană de fer, ce se poate învărti cum și turnarea din nou a clopotelor vechi, sau schimbarea lor cu clopote nouă pe lângă o suprasolvire neînsemnată.

Liste de prețuri și cu ilustrațiuni — la dorință se trimite gratis.

OH! DOAMNE!

In contra tusei, răgușelei și flegmei s'a dovedit de cel mai bun mijloc

SĂ TRĂIASCĂ!

Mă 'nădușe afurisita de tusă!

Pastilele-Egger

cari nu strică apetitul și au un gust excelent.

Prețul unei cutii 1.20 cor.

Cutle de probă 50 filerl.

Depozit principal la:

farmacia „NADOR” gyogytár
Budapest, VI., Váci-körut 17.

„Pastilele lui Egger” m'au vindecat îngrabă!

Se capătă la farmaciile: In Arad la : Berger Gyula, Földes Kelemen, Hajós Árpád, Krebsz Géza, Kárpáti János, Ring Lajos, Rozsnyay Mátyás, Hauer Lajos, Vojtek Kálmán, Vojtek és Weisz drogerie. In Gyorok la : Masznyik Dániel. — M.-Pécska : Adler Gy. Lajos. — Ó-Pécska : Ioan Roxin. — Simánd : Csiky Lukács. — Sikszon : Füredi Ede örök.

S'au ieftinit cărbunii.

Care de acum își câștigă sau abonează cărbuni și cochs pentru iarnă, economisește 25%!

100 Klgr. cochs de fabrică de gaz cor. 4.60.
100 Klgr. cărbuni de piatră salon de Prusia cor. 4.60.

100 Klgr. cărbuni de piatră salon de Jil c. 4.—.
100 Klgr. cărbuni de lemn fără praf cor. 6.—.
100 Klgr. de cărbuni pentru fauri cor. 4.60.

Róth József mare neguțător de cărbuni

Arad, Eötvös-u. 3.
Nr. Telefonului 63.

Pentru fabrică, mori precum și pentru trierat expediez cărbunii de Prusia de calitate cea mai bună.

Dipl. de onoare Lovrin 1902.

Medalia de aur Timișoara 1891.

SZUBOTHA SANDOR

pregătitor de odăjdii și adjuturi bisericesti.

Intezinat la 1888

Telefon pentru comit. și oraș 498.

Liferantul excel. Sale episcop Dessewffy din Cenad.

TIMIȘOARA-CETATE

In colțul străzii Lonovics și Jenő főherceg, vis-à-vis de hotelul «Hungaria».

Recomandă magazinul său bogat în atențiunea binevoitoare atât a preoțimii cât și a acelor, cari voesc să cumpere pentru biserici capele, sau societăți de înmormântare

odăjdii, steaguri, crucei, statue

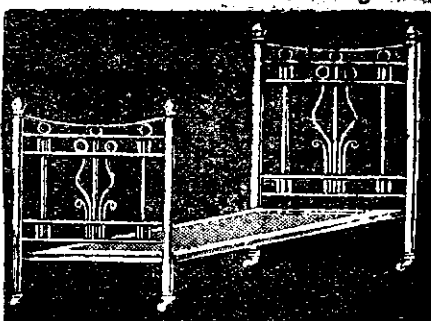
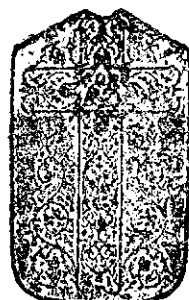
- sau altfel de adjusturi bisericesti -

tot astfel marele său asortiment pentru materiale

— necesare la formarea adjustărilor bisericesti. —

Pentru liferările mele lau răspunderea.

— Servesc bucuros cu catalog ilustrat. —

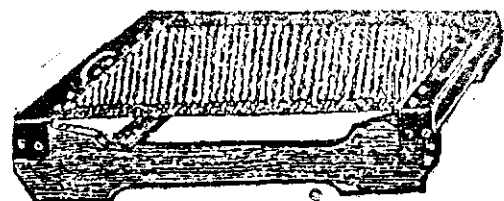
Első Nagyvárad vas- és rézbutorgyár

în Oradea-mare Strada Szacsvey Nr. 17 și Strada Kapuczinus Nr. 5.

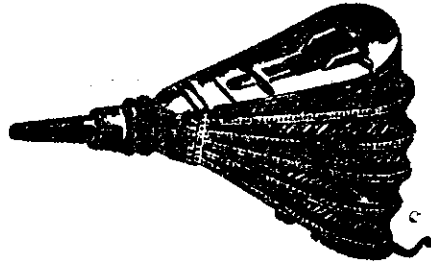
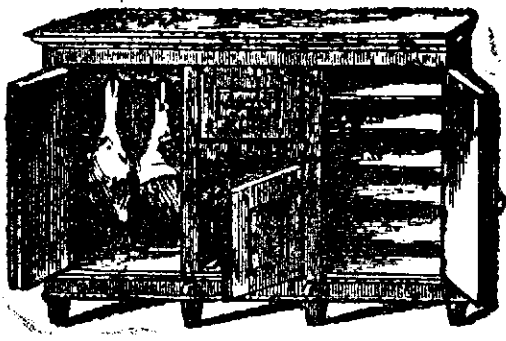
Pregătește tot soiul de mobile de fer și aramă, dela cele mai simple până la cele mai pompoase. — Mai departe impletituri de sirmă pentru

paturi brevetate și disinfectate, pe lângă prețurile cele mai favorabile. Apoi pregătesc, modele engleze camere de dormit din aramă, cari nici când nu trebuiesc curățite, fiindcă-și susțin în permanență luciul original.

Specialități de platină și bronz veritab. franceze.

Seemann József, lăcătuș tehnic, fabricant de mobile de fier, foie de suflat și dulapuri de gheață în Cluj (Kolozsvár) str. Malom nr. 20.

Recomandă hotelierilor, măcelarilor și în gospodăria casei

dulapuri de gheață dela 32 cor. până la 500 cor.

lăcătarilor și faurilor

foi de suflat excelenți.

măcelarilor, morarilor, comer-
cianților și domniilor

cântare

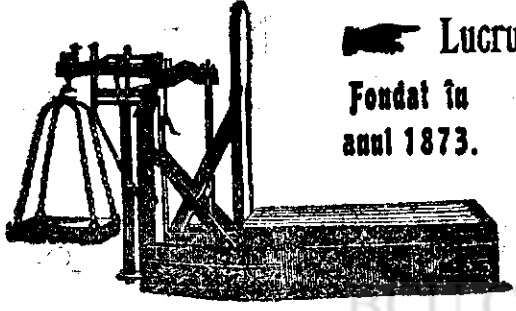
zecimale și centimale și cântare-
poduri în diferite mărimi.

Institutelor, școlilor, cafe-
nelor și ospătărilor —
tot felul de

mobile de fier.

Primește tot felul de lucrări de
lăcătare ș. a. lucrări de fier
pentru zidiri, porți de fier
îngrădire de morminte și
vetre de fier din material
excellent cu prețuri moderate.

Acei cari cer, cu provocare la
ziarul „Tribuna“, primesc cata-
log de prețuri ilustrat gratis
— și porto franco. —

Lucrul bun nu e scump.

Fondat în
anul 1873.

S'a început deja marea expoziție de Crăciun, la

Fiți atenți la firmă! — REIGH EL. — Fiți atenți la firmă!

In bazarul de concurență, vis-à-vis cu statua „Libertății“.

Asortiment uriaș de jucării de copii și obiecte de lux, cu prețuri cari n'au mai existat. In grupuri de 5, 16, 25, 45 și 90 împărțit

Ca orientare pentru public dăm următoarele informații:

Grupul 25.

Ciasornic cu mașinărie, tren, automobil, closon omnibus, jucărie sunătoare, mașină de călcat de nickel, piano cu 8 tonuri, cărți cu chipuri indistrugibile, cărți de povești: Robinson, Grün, Andersen. Lumea basmelor tinereții, jocuri de societate, păpuși îmbrăcate în număr mai mare de 100 păpuși veritabile franceze în mărimi de 22 centimetri, ciasornice de buzunar cu trăgător, vatre de casă, măști în număr mare, animale de tinichea, roșile sunătoare, creion în formă de cheie, cușite, creioane și tocure, săbii, puști, chipiuri, vioare, mobile de casă, revizite de bucătărie, soldați de fier, păpuși de celuloid indistrugibile, figuri de jucat etc.

Grupa 45.

Ciasornice de tras cu mașinărie, trăsuri electrice cu conduct superior, automobil cu vagoane colorate de tras, un acrobat puternic, closoni, și tot felul de animale, omnibus — motor, vapoare, noutăți de ciasuri sunătoare, armă de casă ideală cu tablă de țintă, trăsura de purtat, echipament întreg de soldat, baionetă cu piele lustruită cu lac, serviciu de porcelan pentru șase persoane, miel cu tonuri muzicale, soldat puternic de nedistruș 6 bucăți, cărți cu chipuri și cu povești, trăsura de păpuși cu roate de gumă, vase de cuină din tinichea, odăie de baie aranjată, mașină de călcat de fier, mojar, strângător de bani cu ciasornic și clopoțel, domino de os, păpuși mari de gumă, iepure îndoit regulabil, closoni regulabili, tipografii pentru copii, de mână, lăterne magice, mașini de aburi veritabile, cuburi ilustrate 12 la număr, zidărie de peatră ca joc pentru copii, dulap, mașină pentru socotit, de copii, dobe cari se pot șuruba cu regulator, etc. etc.

Grupul 90.

Animale regulabile trase cu piele, mică, mari, cu voce și animale din masche vase frumoase, soldați indistrugibili călări, menagerii, trenuri regulabile cu șine, te, felul de figuri și animale, și mașini de vapor, corăbii, scrinuri „Riditer“ de piatră ferestră de strugar cu garnitură, figure de șac puternice cu tablă de închis, domino de os cu 45 de figuri și 100 și 100 alte articole.

Păpuși franceze mișcătoare de lemn.

Mărimi în centimetri: 26 28 30 32 34 36 39 42 46 50 54 58 64
35 40 45 50 60 80 90 110 145 160 180 240 250
afară de aceasta un mare asortiment de păpuși de piele, păpuși îmbrăcate sau de celuloidă.

Păpușele cumpărate la mine le repar eu, în caz dacă se strică, și primesc tot felul de reparări posibile.

Mare asortiment în decoruri pentru pom de Crăciun.

Mare expoziție de gramofone cu ton de oțel, începând dela 9 fl., mare asortiment în plăci duble cu 1.50 cr. Fonografe surprinzător de ieftine, 2.50 cr. cele mai bune tuburi cu 60 cr.

Cai cu leagăn de toate mărimile dela 1 fl.

Obiecte de lux:

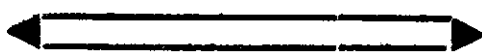
Album de ilustrate de plüsch dela 45 cr. în sus, album de suvenir de plüsch dela 25 cr. în sus, casete de cusut, serviciu cu farfurii 90 cr., serviciu de țuică 45 cr., uriaș magazin în obiecte pentru spălat, mâncat, de ceaiu, mai departe portofolii de pie
brodate, vase de flori, ciasornice, marmoră sculptată, mese mici de gust, serviciu de fumat de bronz și nenumărate alte obiecte

Cumpărare de ocazie din obiecte de argint de China. — Umbrele bărbătești de mătase cu margine de otoman 1 fl. 70 cr. și încă multe obiecte neînșirate aici.

Trăsuri de copii mare asortiment dela 4 fl. 50 cr. în sus.

Pentru fiecare cumpărător se dă gratuit o fotografie mare

Fiți atenți la firmă!

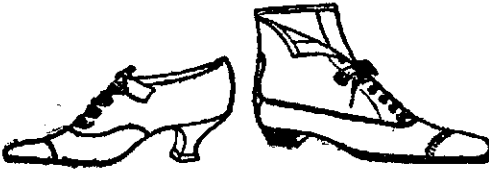
Bazarul de teatru.

Fond. in a. 1887.

VASILIE BERCEANU

BISERICA-ALBĂ - Fehértemplom,
strada Târgului.

Asortiment bogat de ghetete pentru bărbați, dame și copii de Box, Chevro, Titania și Occasion, precum și ghetete de box americane pentru bărbați. - Șosoni și galoși etc.

Gamașe de piele pentru vânători. Toffelul de creme pentru ghetete, precum și renumitul vax Leonhardt Oellack pentru ghetete.

Marfa bună. Prețuri ieftine. Serviciu prompt.

Pentru fiecare lucru de mână se garantează.

Se garantează pentru fiecare păreche de ghetete.

Tușești? Te doare pieptul?

Nu ai teamă de oftică? Fii preventiv, procurează-ți sirup de miere de tei, care mulcomește tusa, disolvă în mod minunat flegma (balele) slăbește nădușelile (asudurile), promovează apetitul, și restabilește odihna de noapte. Face bine și copiilor slăbănogi. Prețul unei sticle de probă 3 cor. Sticlă mare 5 cor., 3 sticle mari 15 cor. francate. Se poate comanda cu rambursă numai dela farmacia »APOSTOL« Budapest, József-körút 64. (Depôt 85).

Schimbare de prăvălie.

Am onoare a face cunoscut on. public, că mi-am sramutat prăvălia în edificiul școlii de fete din strada Weitzer János.

Rugând și pe mai departe sprijinul on. public, sânt

cu stimă

Wolf János
pantofar.

Damele

vor afla mai ușor sursa de cumpărat daruri de Crăciun,

DACĂ

vor privi obiectele expuse în vitrinele cunoscutei firme

MÜNZL.

FIECARE OBIECT ESTE PRO-
VĂZUT CU CEL MAI MIC PREȚ

● ● ● FIXAT. ● ● ●

FOND. ÎN AN. 1860.

Schimbare de prăvălie.

Am onoare a înconștința on. public că prăvălia de pălării bărbătești și de căciuli dela 1 Noiembrie mi-am transpus în Temesvár Gyárvaros, Andrássy ut în palatul nou al orașului, și aici mi-am amplificat magazinul cu articlii de modă pentru bărbați și cu articlii de par, albituri, cravate, ciorapi și batiste.

Mă voi năzui ca, întru toate să merit de deplin încrederea on. mei mușterli, dreptaceea rog binevoitorul sprijin și on. public.

Cu profundă stimă:

Bálint János.

Bózsa János măiestru -
cojocar în
Nagyvárad, Zöld-fa Passage 9.

Se recomandă ca măiestru perfect întru prepararea tuturor articliilor aparținând acestei branșe precum: gulere preparative, gulere boa, manșoane (muff), în executare modernă și după cel mai elegant gust. Blane și tocure de ploaie, etc.

Mai departe primește spre efectuare orice lucruri noi, cari aparțin acestei branșe, precum și tot felul de reparaturi, pe lângă prețurile cele mai avantajoase.

V. M. PANESGU

prăvălie de pălării, căciuli,
și articlii pentru soldați în

Biserica-albă - Fehértemplom, Piață.

Recomandă magazinul său bogat asortat de

pălării

de plisă, moi, tari și în tot felul de culori, căciuli perziane și cilindre, precum și chipluri de uniformă și feluri articlii pentru soldați.

TOTI SE MIRĂ

de o pompă de mână contra focului.
E cea mai nouă invenție brevetată

Ca primul ajutor în caz de primejdie e neprețuită și pentru aceea, că are o construcție ușoară, condiționează apă puțină și o poate întrebuința ori și cine. Apoi e ușoară circa 2 1/2 kgrm. Se poate folosi și la udatul grădinilor. Prețul 20 cor. Spedarea se face numai cu rambursă.

Cine trimite însă suma de 21 cor o primește franco. Se capătă la tinichigiu

TRAXEL I.

LUGOJ, strada Nedelko nr. 17.

Kneffel Károly és Fia

Am onoare a aduce la cunoștința p. t. public, că mi-am mutat

marele magazin de cărbuni,

din palatul de pe Andrássy-tér nr. 14, pe

Boros Béni-tér nr. 2.

Apropiindu-se sezonul de încălzit, stăm la dispoziția p. t. public cu cărbuni veritabili în orice cantitate, transportați acasă, și primește angajament pe întregul sezon la ce se primesc prețuri.

Comandele se pot face în persoană, prin corespondență sau prin Telefon nr. 139, la firma:

Kneffel Károly és Fia

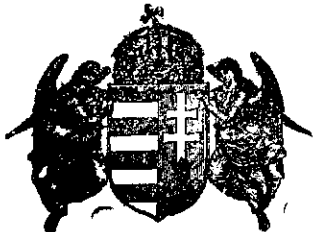
mare comerciant de cărbuni

Arad, Boros Béni-tér nr. 2.

(Cassa Kneffel).

Prețiat cu medalia cea mare la exp. aniversară din Bpsta în 1896.

Turnătoria de clopote. Fabrica de scaune de fer pentru clopote, alul

ANTONIU NOVOTNY - FABRIC. -

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, presum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armate pe garanție, de mai mulți ani provăzute cu ajustări de fer bătut, construite spre a le întoarce în ușurință în orice parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lăture fiind astfel acutite de crepare. Sânt recomandate cu deosebire **CLOPOTELE GĂURITE** ventate și premiate în mai multe rânduri, cari sunt provăzute în partea superioară — sa violina — cu găuri ca figura S și au un ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrație mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 klg. este egal în ton cu un clopot de 461 klg. patentat după sistemul vechiu.

Se mai recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătătoare, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut ca — și spre turnarea de toace de metal. Prețuri-courante ilustrate gratis.

BANI!

Imprumuturi de bani, pe amortizație și ipotecă, pe termen de rambursare de 10, 20, 30, 40, 50 și 65 de ani cu 4% 5% la sută, pe case cu chirie și proprietăți de pământ până la partea posibilă din preț. Ezoperează împrumuturi personale, pe lângă escomptare cambială în cel mai scurt timp și în fine la încredințare directă, în orice cauză da informații exacte:

„FORTUNA“
cancelarie de ezoperări de împrumuturi și informații în
Arad, József Főherceg ut Nr. 13.

Ioan Martin, proprietar.

Schimbare de prăvălie.

Mare cumpărare de Crăciun.

Am onoare a înștiința on. public, că din 1 Maiu 1910 îmi 1910, îmi transpun prăvălia în palatul contelui Nádasdy prin ce mă năzuie-c că să-mi mai golesc magazinul și toate marfurile le — vând cu prețurile cele mai ieftine. — De exemplu: —

Stofă eng eză înălțime de 120 cm. dela 38 cr. în sus.
Barchet bun din ață ce se spală > 20 > > >
Flanel hermelin — — — — > 32 > > >
Cartoane — — — — — > 14 > > >
Zefire — — — — — > 16 > > >
Pânză, șifon, canavaț — — — — > 18 > > >

Precum și năfrâmi cămeși pentru bărbați, cravate, manșete, boa, cuptușeli, ciorapi, umbrele și alte obiecte neînșirate aci cu prețuri foarte ieftine. Poftiți a vă folosi de această ocaziune, pentru că ține numai puțin timp. — De vânzare un aranjament de prăvălie!

SZEGFÜR, Arad, Furray-u. Nr. 4.

STEFAN SLADECK IUN.
FABRICĂ DE MOBILE
VİRSET
strada
Kudritzer No. 44-46

: Cea mai renumită :
mare fabrică
de mobile
din sudul Ungariei
(Versecz).

Pregătește mobi-
lele cele mai mo-
derne și luxoase
cu prețuri foarte
moderate.

Mare depozit de plane
excelente, covoare, per-
dele, țesături foarte fine
și mașini de cusut.

Decorație admirabilă pentru pomul de Crăciun.

Lumini scânteitoare!

Nu afumă! Fără miros! Neștricioase!
1 duzină 40 fileri.

Cel mai bun mijloc p ntru conservarea
părului este:

SERAIL.

Nutrește părul, îi promovează creșterea, în-
cetează căderea părului și oprește compu-
nerea mătreței. 1 sticlă 1.20 cor.

La cazuri de reumă, dureri în oase și la
podagră serul:

„Reuma“

are o putere miraculoasă.
1 sticlă 1 cor.

Vin alb de masă excelent.

1 litru 60 fl.

Vin roșu de masă excelent de 5 ani.
Litru cu 1.50 cor.

Penru o sticlă se 20 fl., care sumă, dacă sticla
ni-se aduce îndărapt, o reîntorcem.

Se poate căpăta dela farmacia lui:

Rozsnyay Mátyás Arad.

Prima fabrică ardeleană de calapode pentru
pantofari și cizmarî a lui

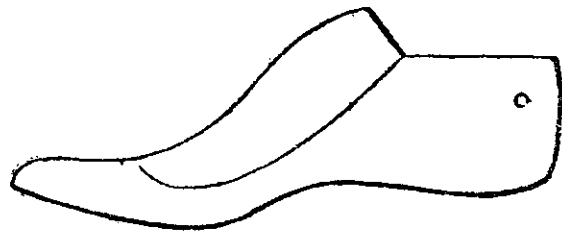
GEORGE UHRIN, Brassó

Korház-utca 66.

Se recomandă în atențiunea tuturor pantofarilor, cizmarilor și
comersanților ca pregătiți or de ce o mai bane și sol de calapode
din lemn uscat și foarte trainic, după toate modelele în formă
frumoasă; nu altum și penru picioare bolnave. La comanda

din provință să se
ațtore un pantof
er. o cizmă.

Comanda din pro-
vință se execută
foarte grabnic.

Salonul dnei Neculai Dein, născ. Paula Milinovits

din str. Veitzer Iános (palatul nou al școlii de fete) așortat
cu pălăriile cele mai elegante și de ultima modă.

Am onoare să anunț onoratul public de dame că începând
dela întâiu Decembrie c. am deschis un

magazin pentru pălării de dame

aranjat cu tot confortul și după toate rcerințele moderne, în
strada Veitzer Iános noul palat al școlii de fete.

După o practică îndelungată și esperință de mai mulți ani
în salonul K. Kabdebo, am ajuns în plăcuta situație să pot
satisface și cele mai rafinate pretenții, cât privește moda de
pălării din țară și străinătate, pe lângă prețuri moderate și ser-
viciul cel mai culant. Așteptând binevoitorul concurs și sprijin
al publicului

cu tot respectul

Dna Nicolai Dein, născ. Paula Milinovits.

FRĂȚII KLEIN

Telefon 707.

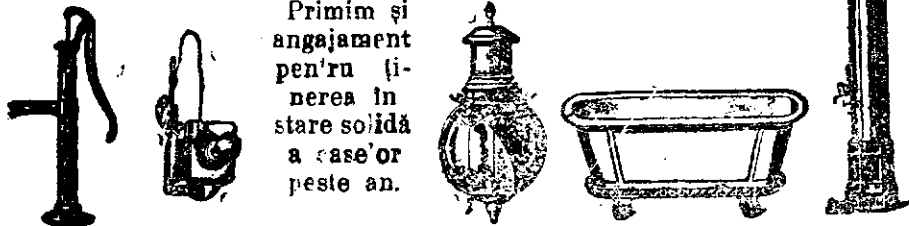
aranjatori de apeducte și lumină electrică. Mare ofi-
cină pentru reparaturi de mașini de cusut și biciclete.

— ARAD, Hunyadi-utca 12. —

Luăm în întreprindere și execuăm: luminare electrică, telefon, parafolger, aranjament pentru anunțuri centrale de foc și apă, precum și tot felul de reparaturi în materie ce se ține de acest ram de industrie. — Aranjamente de: apeducte, gazari, acetelin, scalde de casă, closete, precum și reparaturi se execută pr mpt și ieftin. — Orice lucruri aparținătoare tiner heriei se primesc și execută pe lângă garanție. —

Primim și angajament pen'ru ținerea în stare solidă a case'or peste an.

Mogyoróssy Sándor

sculptor acad. și pietrar

GYULA

Köröspart-utca 20.

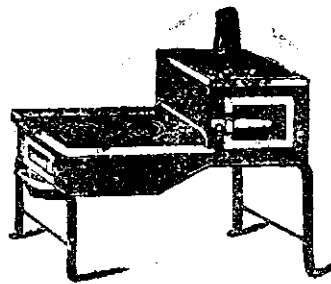

Pregătește monu-
mente mormântale
din marmură, cripte
table comemorative, stâlpi
comemorative altare, am-
voane, sculptură monu-
mentală și ornamentală

orice lucrări de branșa aceasta. — Planuri și prospecte pregătește gratis.

Succesorul lui DERNER GYÖRGY ROTH JANOS

BRAȘOV—Brassó, Felső-uj utca 28.

Se recomandă ca lăcătar — ma-
șinist, întreprinzător în toate
afacerile de lăcătarie la edificii
și alte întreprinderi. Pregătește
pieptene pentru pieptenirea lânii
și a caierelor, precum și toate ma-
șinările pentru torsul și depănatură
lânii. Mai deparie reparază mal-
șinerii de moară și le ajustează
cu elopotele electrice.

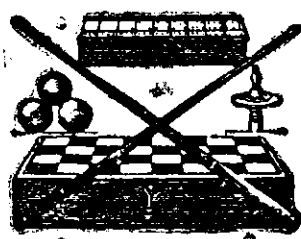
Organizație solidă, promptă și pe lângă prețuri moderate.

Weisz Géza

fabrică de dacuri pt. biliarde, cheiri și bile pt. biliardo
Budapesta VII, strada Akácza Nr. 61.

Pregătește tot felul de cheuri și bile verit.
de fildeș, ține în depozit cele mai bune che-
iuri, bile veritabile de fildeș, șacuri, do-
mino, bile „Lignum Sanctum” și păjnuși
de lemn de carpin.

Primește spre repa-
rare cheuri și bile de
fildeș și ambră cu
prețuri moderate pe
lângă executare solidă
și cu punctualitate.

Cafea

proaspăt prăjită de
mai multeori la zi,
scutită de mirosuri ne-
plăcute, se capătă numai
la imp. de cafea și thea

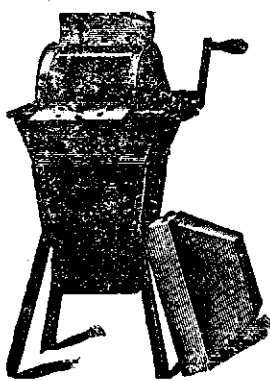
„Atlantica”

Mașini prăitoare de cafea aranjate pe motoare
electrice se pot privi în v. trina boltei din

Arad, Andrásy-tér 20 (Palatul Fischer Eliz).

— Telefon pentru oraș și comitat Nro 609. —

Catolog de prețuri trimitem la dorință

Mașina de spă- lat cu aburi

(„Teligöz”) sistem JOHN.

Cea mai perfectă mașină
de spălat a actualității!

În raport cu spălatul cu mână, se
economisesc 75% din timp, lucru, să-
pun, sodă, apă și combustibil. —

Rufe se cruță.

Aparat de spălat, fert, aburit, și desin-
fectat totodată. — Ocupă loc mic.

Garanție: Se transportă pentru
:: încercare fără nici un obligament. ::

Depozit stabil:

Pöhm János

ferărie.

ARAD, Szabadság-tér.

Catolog de prețuri trimitem la dorință.

Numărul telefonic 501.

Da-ă nu vi-ați procurat încă

lemne de foc,

cereți ofert dela firma

KORNIS TESTVÉREK

din Arad, str. Vörösmarty Nr. 1, unde se poate că-
păta lemne de foc cl. I. de pe valea Murășului și a
Crișului în cantitate mare de 10 000 kgr ș. a. **fag,**
cer, stejar, corn, lemne de foc des-
picate și nesdepicte. La dorință expediam
acasă lemne pentru foc tăiate în firez și crepate.

Nu există un mai frumos cadou de Crăciun și Anul-nou, decât un

GRAMOFON

Catalog nou ilustrat de prețuri pentru gramofone și plăci românești trimis oricui gratis.

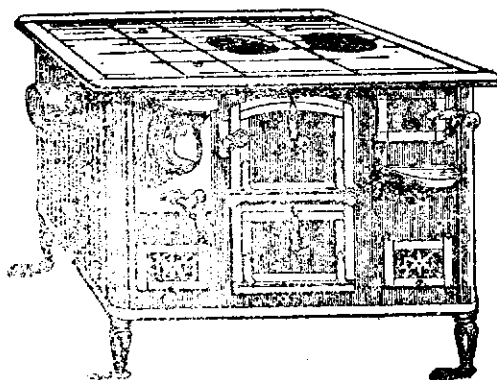
Cele mai excelente gramofone se capătă pe lângă garanță de 10 ani dela 9 fl. în sus. Plăci mari cu piese pe două fețe d. 1 fl. 25 cr. în sus.

Cca mai ieftină sursă de cumpărat:

Tóth József,
mare magazin de gramofone în
Seghedin — SZEGED, Könyök-u. 35.

Szabó Samu és Fia, Győr. Fabrică ces. și reg. de vetre de fier brevetate.

Fabricăm vetre de fier dela cele mai ieftine până la cele mai moderne. Pentru fabricatele noastre garantăm că fierb

și coc neexcepționabil și grabnic față de ori are alte vetre de fier cruțăm 25% material de încălzit. Fondat la anul 1866. Catalog de prețuri la dorință trimitem gratuit și francat. Se caută revânzătorii și agenții.

Kuceses Károly atelier de mașini în **Makó.**

Recomandă pompele sale mai noi cu lanț brevetate fântâni executate în atelierul propriu care au preferință, că sunt ieftine, nu îngheață, foarte durabile, ocupă loc puțin, umblă ușor și sunt atât de plăcute, încât sunt o podoabă pentru curte. Catalog de prețuri la se trimite gratuit **Kuceses Károly** în Măcău—Makó, comitatul Cernaui.

Piane și harmonice.

In salonul de piane

F. A. Kauffmann

Sibiu, Gr. Ring 14

se țin piane numai dela firmele cele mai renumite

„Zeitter și Winkelmann“, Braunschweig.

F. Robert Reinhold, Viena. Belehradec, Viena.—

„Laubarger și Gloss“, Viena. Kotyklevicz, Viena.

A. Petrof, Königrätz-Viena. Estey-Organ, Londra.

Reparaturi speciale solide și garantate.

MOBILE BUNE

cu prețuri favorabile

se găsesc în fabrica de mobile a lui

Reisz Miksa

Békéscsaba.

în

Nagyvárad

Sas-utca Nr. 7.